Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН * 15 февраль 1969 йил, шанба * № 39 (14.202). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ИККИ ОЙЛИК ПЛАН— МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

БУЮК ПРОЛЕТАРИАТ ДОҲИЙСИ В. И. ЛЕНИННИНГ «ТУРКИСТОНДАГИ КОММУНИСТ ЎРТОҚЛАРГА» ДЕГАН МАШҲУР ХАТИ СОВЕТ ҲОКИМИЯТИНИНГ ДАСТЛАБКИ ЙИЛЛАРИДА ТУРКИСТОН КОММУНИСТЛАРИ ОЛДИДА ТУРГАН МУҲИМ ВАЗИФАЛАРНИ БЕЛГИЛАБ БЕРДИ.

БУ ДОҲИЁНА ВАЗИФАЛАРНИНГ АМАЛГА ОШИРИЛИШИДА ТОЖИКИСТОНЛИК ЛЕНИНЧИ ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ, ТОЖИКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ ҲАМ ХИЗМАТЛАРИ КАТТА ВА САМАРАЛИДИР.

Иккинчи, учинчи саҳифада Совет ҳокимияти йилларида, қардош халқлар ҳамкорлигида равнақ топган Тожикистонда В. И. Ленин кўрсатмаларининг барқарор тантанаси ҳақида ҳикоя қилувчи материаллардан ўқийсиз.

ДЕҲҚОНЛАР МАКТАБИ

Деҳқончиликни илғор агротехникасиз тасаввур этиб бўлмайди. Айниқса пахтадан мўл ҳосил олиш учун курашда агротехника асосий таянч бўлиб қолди. Чунки деҳқончилик маданияти беқиёс кўтарилмоқда, прогрессив усуллар ишлаб чиқаришга тобора кенг жорий этилмоқда. Шу билан бирга қишлоқ меҳнаткашларининг онги, билим ва тажрибаси тўхтовсиз ўсиб бормоқда. Қишлоқ хўжалик ишларини прогрессив усулда ташкил этиш, янгилик куртакларини кўпайтириш ҳозирги давр талаб этаётган муҳим шартлардир. Шунинг учун ҳам фан ютуқларини чуқур ўрганиш, илғор тажрибаларни оммалаштириш, янгиликлар ва ташаббусларни ўртада баҳам кўриш анъанага айланиб кетди. Бу борада деҳқонлар мактаби катта роль ўйнамоқда.

Ҳозир республикамизнинг ҳамма колхоз, совхозларида агротехника ўқуви давом этмоқда. Бултур курс, мактаблар ва семинарларда ҳаммаси бўлиб 130,7 минг қишлоқ хўжалик кадри таълим олган эди. Бу кадрлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида, маҳсулотларни кўп етиштириш соҳасида олган билимларини ишга солдилар. Тюпко мактабида ўқиб чиққан механизаторлар пахтачиликни комплекс механизациялашда, Чудная мактабида ўқиб чиққан сут соғувчилар сут етиштиришни кўпайтиришда ажойиб намуналар кўрсатдилар. Бошқа тажриба мактабларида, курс, семинарларда таълим олган деҳқонлар, чорвадорлар, механизаторлар ўтган йил республикамиз қишлоқ хўжалигида қўлга киритилган ютуқларга шак-шубҳасиз катта ҳисса қўшдилар.

Лекин шуни айтиш керакки, ўтган йилги ўқишда анчагина камчиликлар содир бўлди. Баъзи соҳаларда кадрлар ўқишга етарли тортилмади. Бригада бошлиқлари, ферма мудирлари, бўлим бошлиқлари ва механизаторларнинг малакасини ошириш юзасидан етарли иш қилинмади, айрим соҳалар бўйича ўқув программалари тўла ўтмай қолди, курслар ўқитувчилар билан етарли таъминланмади.

Бу йилги ўқув даврида ана шу камчиликлар мутлақо такрорланмаслиги учун зарур чораларни кўриш, ҳар бир курс, мактаб, семинарда дарс соатлари тўла ўтиши, улар мутахассис ўқитувчилар билан етарли таъминланиши, соҳалар бўйича ўқиш ҳамма жойда белгиланган программада бориши зарур. Бу йил илғор тажриба мактабларида республикамиз қишлоқ хўжалик кадрларидан 141,9 минг киши таълим олади. Бунчалик катта нуфуздаги кишиларни ўқитиб, малакасини оширишдан колхоз, совхоз ишлаб чиқаришини янада такомиллаштириш кўзда тутилади.

Илғор тажриба мактабларида ўқишнинг якунлари деҳқончилик ва чорвачиликни ривожлантиришга қанчалик катта ёрдам бераётганини кўрсатувчи фактлар жуда кўп. Масалан, Андижон область Хўжаобод районидаги Димитров номли колхозни олайлик. Бу ерда агротехника ўқуви бир неча йилдан бери мунтазам давом этиб келади. Ўқишда ҳамма иштирок этади, хўжалик раҳбари, агроном, зоотехник, экономистлар ўтган йилги ишларни таҳлил қилиб берадилар. Қайси тажриба қандай натижа бергани, хўжаликнинг экономикасини кўтариш учун қандай усулларни қўлланиш зарурлиги кенг муҳокама қилинади. Фақат раҳбарларгина эмас, бригада бошлиқларининг ишлари, тажрибалари ҳам ўртага ташланиб, камчилик ва ютуқларнинг сабаблари ўрганилади. Назарий билимни амалий иш билан боғлаш, иш якунларидан тегишли хулоса чиқариб, уни турмушга тўғри татбиқ этиш натижасида колхоз йилдан йил юксалмоқда. Ҳосилдорлик кўтарилиб, даромади ошмоқда.

Деҳқонлар мактаби кадрларнинг назарий билимини оширишда энг муҳим тарбия жойи бўлиш билан бирга, нодир тажрибаларни тарғиб этиш, уни оммалаштиришда энг яхши воситачидир. Зотан, колхоз, совхоз ишлаб чиқаришининг ўзи катта мактаб. Шундай экан, қишлоқ хўжалик кадрлари ўқишини амалий тажрибалар билан маҳкам боғлаб ўтказиш жуда ҳам зарур. Айниқса қисқа муддатли курсларда бунга жиддий эътибор бериш, оз фурсат ичида кўпгина нарсаларни ўрганишни кўзда тутиш лозим. Афсуски, деҳқонлар ўқиши учун энг қулай бўлган вақт ўтиб бораётганига қарамай, баъзи жойларда ўқишга етарли эътибор берилмаётир. Бухоро областининг Когон, Ғиждувон, Қашқадарё областининг Чироқчи, Қамаши районларидаги колхоз, совхозларда агротехника ўқуви ҳали ҳам расмий равишда бошлаб юборилмаган. Хўжаликларда ўқиш қандай бораётганлиги билан район раҳбарлари қизиқмайдилар. Айниқса Ғиждувон районида аҳвол ёмон. Ҳолбуки пахтачиликда ўтган йил анчагина суст қадам ташлаган бу район деҳқонлари учун илғор тажрибаларни пропаганда қилиш, ўрганиш жуда ҳам керак.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш юзасидан муҳим тадбирларни белгилаб берди. Республикамиз бу йил Ватан хазинасига 4 миллион тоннадан ортиқ пахта тўкади, чорвачилик маҳсулотлари, дон, сабзавот ва бошқаноз-неъматларни ҳар қачонгидан кўп етиштиради. Бу катта вазифаларни муваффақиятли бажариш, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантириш кўп жиҳатдан кадрларга боғлиқ. Кадрлар қишлоқ хўжалик экономикасини қунт билан ўрганишлари, ҳисоблашни билишлари керак. Бусиз хўжаликларни комплекс ривожлантириб бўлмайди. Шу нуқтаи назардан олганда деҳқонлар ўқиши фақат оддий кишилар ўқиши бўлмай, бунда хўжалик раҳбарлари ҳам таълим олишлари шарт. Шундай бўлганда ўқиш савияси юқори бўлади, колхоз, совхоз ишлаб чиқаришининг ҳамма соҳасидаги бор тажриба, янгиликлар, яхши ташаббуслар ўзининг самарасини кўрсатади.

Ҳозир бутун мамлакатимиз халқлари Ленин ғояларини зўр қизиқиш ва меҳр билан ўрганмоқда. Деҳқонлар мактабида олиб борилаётган машғулотлар ленинча ўқишлар билан чамбарчас боғлаб ўтказилиши лозим. Ҳар бир қишлоқ хўжалик ходими улуғ доҳий Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашмоқда. У бу курашида, меҳнат-матонатида, ҳаёт ва ўқишида Ленин таълимоти, Ленин ғояларидан баҳра олади.

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўз билим ва тажрибаларини тобора бойитаверадилар. Илғор фан ютуқларини, прогрессив усулларни чуқур ўзлаштириб, уни амалда қўлланиб беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳам катта ғалабаларни қўлга киритадилар.

ИЛҒОРЛАРГА КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

«Главсредазирсовхозстрой»нинг «Промжилстрой» ва «Промстройматериали» трестлари коллективлари 1968 йил тўртинчи квартали якунлари юзасидан юксак мукофот — СССР Министрлар Совети билан ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлдилар.

«Самаркандводстрой», «Каракалпакводстрой», «Наманганирстрой», «Сурхансовхозводстрой» трестларининг, «Узгипроводхоз» институтининг, «Узглавводстрой» автотрестининг, «Голодностепстрой» автомобиль транспорти бошқармасининг коллективларига СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги билан қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш ишчилари ҳамда хизматчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари бериладиган бўлди.

(ЎзТАГ).

ЗАФАР САТРЛАРИ

Иштихон райони чорвадорлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақанинг олдинги сафида бормоқдалар, район хўжаликлари гўшт тайёрлаш ярим йиллик планини 10 февралда 113 процент адо этдилар. Давлатга 347 тонна ўрнига 392 тонна юқори сорт гўшт сотилди.

«Халқобод», Фрунзе номли, «8 Март», Энгельс номли, «Иттифоқ», Охунбобоев номли ва Киров номли колхозлар гўшт тайёрлашда алоҳида намуна кўрсатдилар. Бу колхозларнинг чорвадорлари ленинча меҳнат вахтасида туриб, чорва молларини қиш даврида яхши боқиш, бир бош молни ҳам нобуд қилмаслик учун жонбозлик билан меҳнат қилмоқдалар.

* * *

Янгибоғ районидаги «Коммунист» колхозининг ўртоқ Хушвақт Бердиев мудирлик қилаётган бўрдоқичилик фермаси чорвадорлари ўтган йили гўшт тайёрлаш планини анча ошириб адо этган эдилар. Улар 1969 йилнинг биринчи ойидаёқ давлатга 240 центнердан ортиқ гўшт сотиб, ярим йиллик планни бажариб қўйдилар. Колхоз бўрдоқибоқарлари гўшт тайёрлаш йиллик планини биринчи кварталнинг охиригача бажариш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Бўрдоқига ажратилган молларни парвариш қилишда ленинча вахтада туриб ишлаётган Суюн Мустафоев ва Очил Ҳатамов ўртоқлар айниқса жонбозлик кўрсатмоқдалар.

МОНОЛИТ БИРЛИК

Маҳаллий Советлар депутатлигига номзодлар кўрсатишга бағишланган сайлов олди йиғилишлари тўғрисидаги хабарлар республиканинг турли томонларидан келиб турибди. Ана шу йиғилишларнинг ҳар бири совет жамияти монолит бирлигининг ёрқин намунаси бўла олади.

13 февраль куни Ўзбекистон пойтахти маҳаллий Советлар депутатлигига номзодлар кўрсата бошлади. Дастлабки сайловолди йиғилишларидан бири В. П. Чкалов номли авиация заводида бўлиб ўтди. Завод слесари, коммунист Ориф Раҳимхўжаевни Тошкент шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб белгилаш тўғрисида тушган таклифни мажлис аҳли якдил бўлиб қувватлади. Бу тажрибали ишчининг номини коллективдаги ҳар бир киши ҳурмат билан тилга олади.

Авиация заводи медицина-санитария қисми хирургия бўлимининг мудири Носир Содиқович Хўжаевга меҳнаткашларнинг саломатлиги йўлидаги катта ғамхўрлиги учун Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилганлиги ҳақидаги хушхабар бир неча кун аввал бутун мамлакатга ёйилган эди. Касбдош ўртоқлари Н. С. Хўжаев шаҳар Советининг муносиб депутати бўлади, деб ишонч билдирдилар.

Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонти заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ўзларининг шонли революцион анъаналарига яраша сайлов олди йиғилишини зўр активлик билан ўтказдилар. Уларнинг Тошкент шаҳар Совети депутатлигига кўрсатган номзодлари орасида слесарь, партия группа ташкилотчиси Тулумбой Қодиралиев билан токарь, комсомол аъзоси Валентина Алексеевна Фахруддиновалар бор.

«Ташсельмаш» заводининг токари Николай Николаевич Воронов шу корхона коллективининг шаҳар Совети депутатлигига тавсия қилган номзодларидан биридир.

Ғишт терувчи Ойша Нурмуҳамедова Тошкентдаги ўнлаб уй-жой биноларига ғишт терган. Партиясиз актив, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор унвонига сазовор бўлган О. Нурмуҳамедова барча касбдош ўртоқларига ибрат бўлмоқда. У 153-қурилиш трести ўн тўртинчи бошқармаси коллективи томонидан шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

Тошкент областидаги «Полярная звезда» колхози аъзоларининг йиғилишида шу колхоз раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ким Пен Хва Ўрта Чирчиқ район Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди. Йиғилиш қатнашчилари бу номзод ҳақида самимий гаплар айтиб, у колхоз ишлаб чиқаришининг талантли ташкилотчиси эканлигини таърифлаб бердилар.

Шу райондаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари колхоз инженери, коммунист Турсун Мадиёровни Ўрта Чирчиқ район Совети депутатлигига бир овоздан номзод қилиб белгиладилар.

Оққўрғондаги Димитров номли колхозда бўлиб ўтган йиғилишда колхозчи Гулжаҳон Мирзакаримова Оққўрғон район Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди. Ўрта маълумотли бу аёл пахтадан мўл ҳосил етиштириш устаси деб танилган.

«Қизилқум» совхозининг чўпони Равшан Раҳимжонова Сирдарё областига донг таратди. У йил сайин совлиқлардан қўзи олишни кўпайтириб, қўйлардан жун қирқиб олишни ошириши туфайли «Шавкатли Меҳнати учун» медали билан мукофотланди. Совхоз чорвадорлари, мутахассислари сайлов олди йиғилишида уни Сирдарё область Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

Фориш район Совети депутатлигига кўрсатилган номзодлар орасида машҳур чўпон, икки марта Ленин ордени билан мукофотланган Тош Тўлашев ҳам бор. У билан бирга касалхона санитари Урае Иброҳимова район Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

Мирзачўлдаги «Фарҳод» совхозининг меҳнаткашлари бузоқбоқар Агриппина Тимофеевна Сергеева область Совети депутатлигига бизнинг номзодимиз бўлсин дейишди. Улуғ Ватан урушида қатнашган бу аёл меҳнатдаги муваффақиятлари учун Ленин ордени билан мукофотланди.

Ҳамид Олимжон номли қишлоқ хўжалик артели колхозчилари, қишлоқ зиёлилари йиғилишида колхоз комсомолларининг раҳбари, пахта териш машинасининг механик-ҳайдовчиси Меҳри Эрматова, Жиззах район Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

Жиззах йўл дистанциясининг коллективи илғор ишчи, йўл монтери Людмила Фёдоровна Калатигинани область Советига ўз вакили қилиб кўрсатди.

Қорақалпоғистон АССРдаги «Каракалпакнефтегазразведка» трестининг коллективи ўзининг сайлов олди йиғилишида трест бошқарувчиси Абдуманноп Умарович Умаровни Нукус шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатди.

Нукус тикувчилик фабрикасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари моторчи-тикувчи Омонбека Турганбоевани шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб тавсия этдилар. У жуда яхши меҳнат қилади, жамоат ишида актив қатнашади, ёш ишчиларга доимо ўз тажрибасини ўргатади.

(ЎзТАГ).

ИККИ МИЛЛИОН ПУД ДОН УЧУН

Янгибоғ район ғаллакорлари беш йилликнинг тўртинчи йилида 2 миллион пуд дон етиштиришни мўлжалламоқдалар. «Коммунист» колхозининг ғаллакорлари 2300 гектар ва «Авангард» совхозининг ғаллакорлари 8 минг гектар ерга дон экиб, гектаридан 13-14 центнердан ҳосил йиғиб олишга аҳд қилганлар.

— Бу йил қишнинг қаттиқ келиши ва намгарчиликнинг кўп бўлиши деҳқон учун хайрли. Қанча кўп қор курасанг шунча кўп дон йиғасан, — дейди «Қизил Ўзбекистон» колхозининг бригадири С. Султонов.

Ғалла майсалари қалин қор тагида етилиб ётибди. Миришкор деҳқонлар қор эриши биланоқ баҳорги дон экишни қизитиб юбориш ва кузги ғалла майсаларини парвариш қилишни кучайтириш тадбирларини белгиламоқдалар. Бунинг учун ҳамма хўжаликларда мавжуд техника воситалари кўламги ишларга шайланмоқда. Бу йил баҳорда камида яна 3 минг гектар ерга зиғир, кунжут, нўхот ва мош каби экинлар экилади.

М. МУҲАММАДИЕВ.

Ўзбекистон пойтахтида 930 ўринли муҳташам меҳмонхона қад ростлаяпти. Бу йирик бинони Навоий шаҳар қурилиш бошқармасининг қўли гул ва серғайрат бинокорлари тиклашаётир. Суратда: (ўнгдан) бош прораб С. Ортиқов, прораб В. Абдуянгинов, В. Сидоров, В. Гамазинов ўртоқлар қурилишнинг бош планини кўздан кечиришяпти.

А. ТЎРАЕВ фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. Б. ДОШЧАНОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўрмон хўжалиги фани соҳасида узоқ йиллар ишлаганлиги, катта хизматлари, ижтимоий педагогик фаолияти учун Ўрта Осиё Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот институтининг директори Мухтор Бешчанович Дошчановга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари. Р. САХИБОЕВ.

1969 йил, 14 февраль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. МАҚСУМОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Бадиий ўқиш соҳасидаги кўп йиллик ва самарали ишлари учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радиоэшиттириш ва телевидение давлат комитетининг диктори Мирқодир Мақсумовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари. Р. САХИБОЕВ.

1969 йил, 14 февраль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Э. У. КАРИМОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикада театр санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радиоэшиттириш ва телевидение давлат комитети Тошкент телевидение студиясининг режиссёри ва актёри Эргаш Умрзоқович Каримовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари. Р. САХИБОЕВ.

1969 йил, 14 февраль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

В. Н. МУРОТОВНИ «ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШДА АЪЛО ХИЗМАТ ҚИЛГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Жамоат тартибини сақлаш ва жиноятчиликка қарши курашдаги хизматлари учун милиция старший лейтенанти Виктор Иванович Муратов СССР Олий Совети Президиуми номидан «Жамоат тартибини сақлашда аъло хизмат қилганлик учун» медали билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари. Р. САХИБОЕВ.

1969 йил, 14 февраль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Партия ва хўжалик органларида узоқ йиллар ва самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига 60 йил тўлиши муносабати билан Сирдарё область партия комитетининг иккинчи секретари Павел Иванович Соколов Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

БУЮК МАСАЛЧИНИНГ ХОТИРАСИ

Иван Андреевич Крилов умрининг учинчи асри бошланди. Вақт эътибори билан бу жуда узоқ масофа! Лекин, унинг халқ донишмандлиги чашмасидан баҳра олиб яратган шеърияти ва бу шеърият манбаидан айқириб чиқаётган масаллар ана шу узоқ-узоқ йиллардан бери тинмай янграб турибди. Крилов чашмасидан Грибоедов билан Пушкин, Гоголь билан Некрасов баҳраманд бўлишган. Бир ярим асрли довон ошилгандан кейин совет даврида бу чашмадан Демьян Бедний билан Владимир Маяковский ҳам баҳраманд бўлишди. Бизнинг аждодларимиз ҳам оғиздан-оғизга, авлоддан-авлодга ўтиб келаётган сўзларнинг мўъжизакор кучига таажжублансалар керак.

И. А. Криловнинг жуда кўп авара ва чеваралари, туғилган куннинг 200 йиллигини тантанали нишонламоқ учун 13 апрелда ССР Иттифоқи Большой театрида тўпланишади.

Президиумда — Бутуниттифоқ юбилей комиссиясининг аъзолари, СССР Маданият министрлигининг вакиллари, ёзувчилар, олимлар, қардош республикалардан келган меҳмонлар ўтиришибди.

Тантанали кечада Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, В. В. Гришин, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, М. С. Соломенцев ўртоқлар ҳозир бўлишди.

СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари С. В. Михалков тантанали кечани очиб И. А. Крилов тўғрисида сўзлади. (ТАСС).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қарор қилдилар:

Улуғ рус масалчи ёзувчиси И. А. Крилов туғилган куннинг 200 йиллигини нишонлаб, Москвада И. А. Криловга ҳайкал ўрнатилсин.

УЛУҒ ЛЕНИН

100

МАШЪАЛ

«Совет Ўзбекистони» газетасининг 1968 йил 4 декабрь сонида кўчириб босилган Владимир Ильич Ленининг «Туркистондаги коммунист ўртоқларга» мактуби ва Туркистон Коммунистик партияси V ўлка конференциясининг «Ўртоқ Ленинга жавоб хати»ни ўқидик. Бошариятнинг озодликка эришиш йўлини машъалдек ёритиб берган В. И. Лениннинг буюк даҳосига мансуб бўлган мазкур тарихий ҳужжатлар ҳамда газета редакцияси ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг «Ҳурматли газетхон, қадрдон ўртоқлар!»га мурожаати буюк ленинча назарий меросни чуқуррроқ ўрганишда ўқувчиларга яқиндан ёрдам беради.

А. БОҲОВУДДИНОВ,
Тожикистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг директори, Тожикистон ССР Фанлар академиясининг академиги.

ХАЛҚ ФАРЗАНДИ

«Ўртоқ Раҳимбоев Абдулла — кейинги вақтларда Туркистон маҳаллий аҳолиси орасидан етишиб чиққан. кўзга кўринган ходимлардан бири. Миллати тожик бўлиб, ўзбеклар ўртасида ҳам кенг танилган.

Жуда ҳам самимий ва содиқ ўртоқ.. Шахсида бирон нуқсон йўқ», дейилади Туркистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг 1922 йил 4 октябрда берган характеристикасида. Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятини барпо этишда ва мустаҳкамлашда актив курашган Абдулла Раҳимбоев таниқли партия ҳамда давлат арбобларидан бири, иродали большевикдир.

У В. И. Лениннинг шогирдлари ва сафдошлари М. В. Фрунзе, В. В. Куйбишев, Я. Э. Рудзутак, Ш. З. Элиава, И. А. Зеленский ва бошқа ленинчи большевиклар сафида Ўрта Осиё халқларини Коммунистик партия раҳбарлигида янги, нурли ҳаёт йўлига олиб чиқишда, меҳнаткашларни ички контрреволюцияга ва чет эл интервентларига қарши курашга отлантиришда жонбозлик кўрсатган халқ фарзандидир.

Абдулла Раҳимбоев 1896 йил Хўжандда (ҳозирги Ленинобод шаҳри) туғилди. Ёшлигида аввал эски, сўнгра рус-тузем мактабларида ўқиди. Кейинроқ Самарқанд шаҳар ўқув юртида билим олди. 1917 йилда Тошкент ўқитувчилар семинариясини муваффақиятли тамомлади.

Улуғ Октябрнинг бўронли кунларида А. Раҳимбоев Хўжандда ўқитувчи эди. Хўжанд уезд революцион ҳаракатида актив қатнашди. У Хўжанд мусулмон ишчи депутатлари Советини ташкил этишда иштирок этди ва унинг секретари бўлиб қолди.

1917 йил ноябрь ойи А. Раҳимбоев ҳаётидаги унутилмас саналардан биридир. У Хўжанд мусулмон ишчиларининг вакили сифатида Туркистон Советлари III ўлка съездида қатнашади. Съездда большевикларнинг йўлини ёқлаб, Туркистонда буржуазия ҳокимиятини ўрнатишга уринган майда буржуазия вакилларига қарши нутқ сўзлади. Ишчилар манфаатларини ҳимоя қилиб, голибкор рус пролетариати ёрдамидагина чинакам озодлик ва мустақилликка эришиш мумкинлигини таъкидлади.

Улуғ Октябрь революцияси ғалаба қозонгач, ёш ватанпарвар Туркистонда совет ва маданий қурилишда фидойилик кўрсатди. 1919 йилнинг январида Коммунистик партия сафига кирди, партия ва совет органларида ишлай бошлади.

Марказий Комитет Турк-бюросининг тавсияси ва РКП(б) Марказий Комитети ҳамда В. И. Лениннинг маъқуллаши билан А. Раҳимбоев 1920 йил август ойининг бошларида Туркистон АССР Марказий Ижроия Комитетининг Раиси қилиб, орадан бир оз вақт ўтгач, Туркистон Компартияси Марказий Комитетининг масъул секретари этиб сайланади. А. Раҳимбоев бутун Туркистон оқсоқоли ва Туркистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари лавозимида ишлар экан, ўзининг толмас курашчи раҳбар ходимга хос катта ташкилотчилик қобилиятига эга эканлигини кўрсатди.

1920 йил тахминан сентябрь ойининг ўрталарида Туркистон Марказий Ижроия Комитетининг Раислиги вақтида В. И. Лениннинг қабулида бўлади. В. И. Ленин А. Раҳимбоев билан суҳбатда Туркистон совет ва партия қурилиши соҳасида қилинадиган катта вазифаларни кўрсатиб беради. Бу суҳбат А. Раҳимбоевнинг келгусидаги фаолиятида жуда катта роль ўйнайди. У, РКП(б)нинг миллий сиёсатга доир ленинча принципларини бутун кучи билан ҳаётга татбиқ этади. Жанговар курашчи ўзининг самарали фаолияти билан РКП(б) Марказий Комитети шахсан В. И. Ленининг олдида обрў-эътибор қозонади. Бунинг яққол далили — РКП(б) XI съездида В. И. Лениннинг таклифи билан А. Раҳимбоев президиумга сайланади. Марказий Комитет составига киритилади.

Шундан кейин, А. Раҳимбоевни РКП(б) Марказий Комитети Москвага чақириб олади ва сиёсий бюронинг қарори билан РСФСР Миллатлар Халқ Комиссариати коллегиясининг составига киритилади.

Партия А. Раҳимбоевнинг партия ва совет қурилишидаги катта тажрибасини, Туркистон шароитини чуқур билишини ҳисобга олиб, уни яна Туркистон Республикасига ишга юборади.

1933 йилда тожик халқининг азиз фарзанди А. Раҳимбоев Тожикистон ССР Халқ Комиссарлари Совети Раиси лавозимини бажаришга киришди. У бу ишда Тожикистон ССРнинг ҳар жиҳатдан гуллаб-яшнаши учун курашди.

А. Раҳимбоев Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги катта хизматлари учун Ленин ордени ва Хоразм Халқ Совет Республикасининг Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган. У партия ва халқ учун ҳали кўп иш қилишга қодир эди. Лекин унинг ҳаёти 1938 йилда, 42 ёшида фожиона узилди.

Унинг ишлари совет халқи хотирасида, Совет Иттифоқининг ўлмас тарихида абадий яшайди.

Сура да: (ўнгдан) **А. РАҲИМБОЕВ, М. И. КАЛИНИН ва А. ЛОХУТИЙ.** 1935 йил, Москва шаҳри. (Сурат Тожикистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтидан олинди).

Сандали **ВАЛИЗОДА,**
инқилоб куйчиси.

БИРОДАР, РАҲНАМО

Эй ҳукматим, минг офарин!
Ер куррасининг чорагин
Озод қилди — нозанин,
Ленин бирордар, раҳнамо.

Юртни жуда зўр айлади,
Золим кўзни кўр айлади,
Ҳар ўйни пурнур айлади,
Ленин биродар, раҳнамо.

Ҳиммат билан бел боғлади,
Ўзни ҳужумга чоғлади,
Николай қалбини доғлади,
Ленин биродар, раҳнамо.

Бизга азиз дилдордир,
Бечораларга ёрдир.
Душманлари кўп хордир,
Ленин биродар, раҳнамо.

Йўл босамиз шиддат билан,
Осмон кезар аэроплан,
Ҳатто рақиблар берди тан,
Ленин биродар, раҳнамо.

Сентябрь 1922 йил.

Ў. ЖАМОЛ таржимаси.

РАҚАМЛАР ҲИКОЯСИ

● Революцияга қадар Тожикистонда асосан қўл билан қилинадиган — тўқиш, кулолчилик, мисгарлик, дурадгорлик ва бошқалар бор эди. Саноатнинг баъзи тармоқлари, жумладан пахта тозалаш ва кўмир қазиш 1913 йилларда эндигина шакллана бошлаган эди. Ўша йилда тўрт заводда 630 тонна тола, Шўроб конида йилига 28 минг тонна кўмир, «Санто» (ҳозир «КИМ») нефть кони йилига 9,7 минг тонна нефть қазиб чиқарган эди, холос.

* * *

1926 йилда республикада саноатнинг илк қалдирғочлари — фабрика — завод типидаги биринчи давлат корхоналари, Душанба, Панж ва Қўрғонтепада пахта тозалаш заводлари, тегирмон ва кичик ёғ ишлаш заводлари ишга туширилди. Ўша йилларда оғир индустрия ва рангли металлургия саноати шакллана борди. Консойда металл ишлаш комбинати, Шўробда янги шахталар ва бошқа қатор корхоналар техника кучи билан ишлашга киришди.

* * *

Республика саноати улкан қадамлар билан ўсиб борди. 1966 йилга келиб саноатни ривожлантириш учун 140 миллион сўм ажратилди. Саноат маҳсулоти етти йиллик давридаёқ 85 процент ўсди. Электр қуввати ишлаб чиқариш 1,8 баравар, цемент 19 баравар, темир бетон 3,8 баравар ўсди.

САДОҚАТ РАМЗИ

ТУРКИСТОН АССР САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ХЎЖАНД УЕЗДИ СОВЕТЛАРИНИНГ I СЪЕЗДИДАН

Хўжанд шаҳри*
1918 йил 27 октябрь.

ЎРТОҚ ЛЕНИНГА

Туркистон Республикаси Самарқанд область Хўжанд уезди Советларининг I съезди... Сизни халқаро пролетариатнинг азиз йўлбошчисини, табриклайди. Уезднинг халқлар дўстлигининг порлоқ келажаги сари интилаётган 180 минг кишилик пролетариати ва камбағал деҳқонлари пролетар ташкилотларига бирлашдилар, социализм вазифаларини қатъий ўзлаштириб олдилар.

Капитализм намояндалари бутун пролетариатни қуллик кишанларига солишга интилиб Сизнинг ҳаётингизга тажовуз қилдилар. Сизга қарата отилган ўқ сафларимизни яна ҳам кўпроқ жипслаштиришга даъват бўлди. Пролетар кадрлари онглилиги билан кучлидир, орқага қайтиш йўқ.

Ҳамма ерда социализм идеялари (мустаҳкамланмоқда). Бутун пролетариат капитал устидан ғалаба қилган тақдирдагина ўзининг озод бўлиши мумкинлигини тушунди, бинобарин биз, камбағалларнинг вакиллари, бундай ғалабага чуқур ишонч билдирамиз ва чақириққа бараллa қўшиламиз.

Яшасин халқаро пролетар революцияси!
Яшасин халқаро пролетариатнинг йўлбошчиси ўртоқ Ленин!

*) Ҳозирги Тожикистон ССР, Ленинобод шаҳри.

ТУРКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ЎЛКА КОМИТЕТИ, ТУРКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ЎЛКА МУСУЛМОНЛАР БЮРОСИ ВА ТУРКИСТОН МАРКАЗИЙ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ҚЎШМА МАЖЛИСИДАН

Тошкент шаҳри.
1919 йил 4 ноябрь.

Биз, Туркистон олий органларининг — Ўлка комитети, Ўлка мусулмонлар бюроси, Туркистон Марказий Ижроия Комитети Президиумининг қўшма мажлиси партия Марказий Комитети, Халқ Комиссарлари Совети, Бутун Россия Марказий Ижроия Комитети Комиссиясининг раиси ўртоқ Элиаванинг ишонч ёрлиғини ўқиб ва докладини тинглаб ҳамда ўртоқ Лениннинг ўз қўли билан ёзиб юборган хатини*) ўқиб қасамёд қиламизки, Туркистонда тарихнинг зиммамизга тушган барча топшириқларини, партиямиз Марказий Комитетига ва III Интернационалга бўйсунган ҳолда, бу ерга келган олий Комиссия кўрсатганидек аниқ бажарамиз.

Ўлка комитети, Ўлка мусулмонлар бюроси,
Туркистон МИК Президиуми.

Тожик халқининг босиб ўтган жанговар, зафарли, тарихий йўли бу қасамёдга содиқ қолишнинг ойдин саҳифасидир.

*) «Туркистондаги коммунист ўртоқларга» хати.

ОРЗУЛАР АМАЛДА

Ленинча кооператив план асосида 1928 йилда Тожикистон деҳқонлари колхозларга бирлаша бошладилар. 1967 йилнинг охиригача республикада 62 совхоз ва 308 колхоз бор эди. 1913 йилда ғаллакорлик 88,6 процентни, техника экинлари 7,5 процентни, ем-хашак 2,7 процентни, сабзавотчилик ва полиз экинлари 12 процентни ташкил қиларди.

* * *

Пахтакорлар 1966 йилда 630,7 минг, 1967 йилда 630 минг тонна пахта тайёрлаган бўлса, ўтган йил пахта 635 минг тоннадан ошиб кетди. Бу рақамлар 1913 йилдагидан 20 баравардан зиёддир.

* * *

1966 йилда 1940 йилдагига нисбатан гўшт етиштириш (сўйилган вазнда) 1,7 баравар, сут 19 баравар, тухум 2,3 баравар, жун 2,9 баравар кўпайтирилди. 1933 йилда республикада 868 тонна пилла тайёрланган эди. 1968 йилда эса 2516 тонна пилла тайёрланди.

* * *

1967 йил охиригача 16 мингдан ошиғроқ трактор, 1.183 ғалла ўриш комбайни, 2.584 пахта териш машинаси, 5.564 трактор плуги, 6.743 трактор культиватори ва 5.331 трактор сеялкаси ва бошқа механизмлар бор эди. Ҳозир бу техника воситаларининг сони янада кўпайди. Республика қишлоқ хўжалигидаги ҳамма асосий ишлар механизация гарданига юкланган.

* * *

Қишлоқ хўжалигида малакали кадрларнинг сони янада ошган. 1966 йилда колхоз ва совхозларда 3361 олий ва махсус ўрта маълумотли мутахассис ишлади. Ҳозир уларнинг сони янада ошган.

Суратда: В. И. Лениннинг тарихий «Туркистондаги коммунист ўртоқларга» хатининг амалга оширишда шахсан қатнашган, ҳозир Душанба шаҳрида бахтли кексалик нашъасини суриб, ўз фаолиятларини ёшларга ҳикоя қилиб, уларни коммунистик руҳда тарбиялашга муносиб ҳисса қўшиб яшаётган муҳтарам ленинчи коммунистлардан (чапдан ўнгга): Мирзосаид Саъдуллаев, Қиём Бухординов ва Обид Иброҳимов ўртоқлар.

А. Ражабов фотоси.

1919 йил февралида большевиклар партияси сафига ўтган Мирзосаид Саъдуллаевнинг номини Тожикистонда каттадан-кичик ҳамма ҳурмат билан тилга олади.

Таниқли инқилобчининг отаси қора ишчи бўлган. Онаси бойларнинг кирини ювиб, оилага қарашган. 1906 йилда отаси вафот этиб, оиланинг бутун оғирлиги ёш Мирзосаиднинг бошига тушди. У етти йил — 1911—1918 йилларда Бухородаги Осиё банкида қоровул-фаррош бўлиб ишлади. Банкда большевик Луговский билан танишади ва унинг кўмагида революция ишига бел боғлайди.

Мирзосаид Саъдуллаев Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги муносабати билан Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди.

Шахсий пенсионер Мирзосаид отани бугун Тожикистоннинг корхона ва муассасаларида оташин тарғиботчи, ташвиқотчи сифатида кўрамиз.

ҲАЁТНИ СЕВАМАН

Кишилар бой-амалдорлар қўлида бегуноҳ, ноҳақдан-ноҳақ дунёдан ўтардилар. Буни кўриб, юрагим ўртанарди. Туну-кун ишлаганлар доим муҳтожликда, уларнинг тепасида қамчи ўйнатганлар бирдай роҳатда яшардилар. Нега шундай дердим, тушунолмай хуноб бўлардим. Тенгсизлик дунёсига ўт қўйгим келарди.

Большевик Луговский мени тушунди. 1917 йилда Когонга олиб борди. У ерда мени Полторацкий, Константинопольский, Уткин сингари қўрқмас инқилобчилар билан таништирди. Содиқ ленинчиларнинг ёрдамида мен ҳақ йўлни—Ленин йўлини топиб олдим. Шу-шу Ленин йўлидан келаман. Мен шу йўлдан бориб, В. И. Лениннинг ўзини ҳам кўришга муяссар бўлдим. Коминтернининг III конгрессига меҳмон бўлиб борганман. Буюк доҳий Ленинни ўшанда кўрганман.

...Ўрта Осиё республикалари алоҳида-алоҳида қилиб тузилгач партиянинг йўлланмаси билан Шарқий Бухоро ташкилот бюроси составида, 1925 йилда Душанбага келганман. Тожикистонда Осоавиахимни ташкил этишда актив қатнашганман. Шу билан бирга Тожикистонда социалистик тузумнинг тўла ғалабаси учун, эркин ҳаёт учун курашга ўзимни бағишлаганман. Ҳаёт учун босмачиларга, озодлик душманларига қарши курашганман. Ҳа, мен ҳаётни севаман, ҳаёт бор ерда рўшнолик бор.

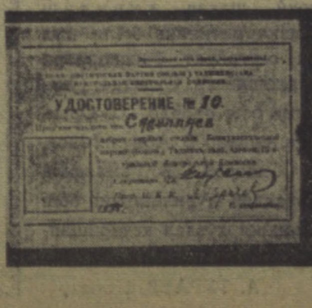

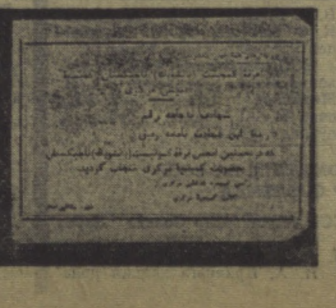

ШАРҚ ТОНГИ

Инсоният тарихи тараққиётининг буюк революциядан кейинги порлоқ йўли — марксизм-ленинизм ўлмас ғоялари тантанасини, бу ғояларнинг енгилмас кучини ёрқин намойиш қилди. Шу давр мобайнида Коммунистик партия бепоён мамлакатимизда жойлашган ва социал тараққиётнинг турли босқичларида бўлган сон-саноқсиз халқлар ва миллатларни тарихда синаб кўрилмаган йўллардан социализмга бошлаб келди.

Тожик халқининг ҳам социализмга келиш йўли оғир ва мураккаб бўлди. Тарихан вужудга келган шароитларга кўра, тожиклар Октябрь революциясига қадар кўп асрлар мобайнида бир-бирдан ажратиб қўйилган эди. Улар Туркистон генерал-губернаторлиги вақтида Самарқанд области ва Помирда, Бухоро хонлигида — Шарқий Бухорода яшардилар.

Петроградда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалаба қилганлиги тўғрисида бутун мамлакатга яшин тезлигида тарқалган хабар, меҳнаткашлар оммаси ва солдатларнинг Мувaққат ҳукуматнинг Ўрта Осиёдаги вакилларига қарши актив чиқишларига туртки бўлди.

Мувaққат ҳукуматнинг маъмуриятлари биринчи навбатда Туркистоннинг саноат энг кўп тараққий этган районлари ва пролетариатнинг муайян табақалари бўлган темир йўл линияларида ағдариб ташланди. Бу ғалаба Тожикистоннинг шимолий районларида ва Помирда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди. Ноябрь ойининг биринчи декадасида Хўжанд, Драгомирова ва Новда революцион комитетлар вужудга келтирилиб, улар ҳокимиятни ўз қўлларига олдилар. Ишчи ва солдат депутатлари Хўжанд Советининг 1917 йил 11 ноябрда бўлиб ўтган кенгайтирилган мажлиси Мусулмон меҳнаткашлари иттифоқи вакиллари билан биргаликда Советнинг ҳокимиятни ўз қўлига олишини ва уезднинг ҳамма шаҳарлари, ҳамда волостларида Совет ҳокимиятини ўрнатишга киришажагини маълум қилди.

1917 йил 15 ноябрда Тошкентда Туркистон ўлкаси ишчи ва солдат депутатлари Советларининг III съезди ўз ишини бошлади. Съезд

ТОЖИКИСТОНДА СОВЕТ ҲОКИМИЯТИНИНГ ЎРНАТИЛИШИ

●

Туркистон ҳукуматини — Халқ Комиссарлари Советини сайлади, ўлкада Совет ҳокимияти ғалаба қозонганлигини эълон қилди ва жойлардаги Советларни ҳокимиятни ўз қўлларига олишга чақирди. Ноябрь ойининг иккинчи декадасида Панжакент ва Фалғарда ҳокимият Советлар қўлига ўтди. Тарихда «Қўқон автономияси» деб ном олган контрреволюцион ташкилот тугатилгандан кейин, 1918 йилда Конибодом, Исфара, Ашт ва Ўратепада Совет ҳокимияти ўрнатилди.

1918 йил ёзида Улуғ Октябрь социалистик революцияси тўлқини олисдаги Помирга қадар етиб бориб, маҳаллий меҳнаткашлар оммасини эксплуататор синфларга қарши курашга отлантирди. Революцион комитет сайланиб, бутун ҳокимият унинг қўлига ўтди.

1918 йилда вужудга келган Бухоро Коммунистик партияси меҳнаткашларнинг революцион юксалишига бошчилик қилди ва уларни амир истибдодини штурм қилишга бошлаб борди. Айни бир вақтда бу партия ёрдам сўраб, Совет Россиясига мурожаат қилди. Россия пролетариати ўзининг интернационал бурчини бажариб, қуролли қўзғолонга отланган халқлар оммасига ёрдамга келди. 1920 йилда Бухоро жаҳолати ва қорагуруҳчилигининг таянчи ағдариб ташланди. Амир саройида халқ озодлиги тимсоли бўлган Қизил байроқ кўтарилди. Бухорода халқ Демократик революцияси ғалаба қозонди. Халқ Совет Республикаси ташкил этилди.

Совет Россияси ҳамма давлатлардан биринчи бўлиб Бухоро ХСРни таниди, у билан дипломатик муносабатлар ўрнатди ва у ерга ўзининг энг йирик партия ва давлат арбоби В. В. Куйбишевни РСФСР, РКП (б) ва Коминтернинг мухтор вакили қилиб юборди.

Революция ғалаба қозонгандан кейин Бухоро Коммунистик партияси олдида республикани янада ривожлантириш перспективалари, қайси йўлдан бориш кераклиги тўғрисидаги масала кўндаланг бўлиб қолди.

В. И. Ленин илгари қолоқ бўлиб келган мамлакатларда социализм қуриш мумкинлиги тўғрисида принципиал йўлланма берди.

Бухоро Компартияси Марказий Комитети 1920 йил ноябрь ойида республика меҳнаткашларига хитобнома билан мурожаат қилди. Марказий Комитет меҳнаткашларни партия теварагига жипслашишга ва Шарқий Бухородаги контрреволюцион ўчоқни тор-мор келтиришга чақирди.

Совет Россиясининг Бухоро ХСР билан ҳарбий-сиёсий битимига биноан, Россия пролетариати яна республика меҳнаткашларига ёрдамга келди. Уларга Туркистон кавалерия дивизияси ва пиёда аскарлар қисмлари ажратилди. Улар Бухоронинг революцион қисмлари билан биргаликда контрреволюцияга қақшатқич зарба беришлари ва Шарқий Бухоро меҳнаткашларини амир зулмидан узил-кесил озод қилишлари лозим эди.

Шу мақсадларда Ҳисор экспедицияси тузилди. Бу экспедиция 1921 йил 15 февралда Шарқий Бухоро томон йўл олди. Революцион қўшинлар йўл-йўлакай амир лашкарларини ва Фарғона босмачилари шайкаларини улоқтириб ташлаган ҳолда олға қараб тезлик билан ҳаракат қилиб бордилар.

21 февралда революцион қўшинлар Душанбага кириб келдилар. 15 мартда Қўлобни, 23 мартда Ғармни олдилар, апрель ойига бориб эса ҳамма жойда давлат чегарасига чиқдилар. Бироқ, амир Олимхонни қўлга туширишга муваффақ бўлинмади. У ўз тарафдорларининг кичкина группаси билан олдиндан чет мамлакатга қочиб кетган эди. Ҳисор экспедициясн олдига қўйилган асосий вазифа бажарилди. Бутун Бухорода Совет ҳокимияти ўрнатилди. Шарқий Бухорода, Совет (ҳозирги Марказий Тожикистон) Бухоро ХСР Марказий Ижроия Комитетининг қарори билан Бухоро ҳукуматининг мухтор вакили идораси остида мустақил маъмурий бирлик қилиб ажратилди.

Ҳисор экспедицион отрядининг ҳарбий қисмлари ўз олдиларига қўйилган вазифани бажариб, қўмондонликнинг буйруғига биноан Шарқий Бухородан Бойсунга қайтиб кетди. Шарқий районларни Бухоро ХСРга бириктириб бериш мақсадида Бухоро ҳукумати орқага қайтиб кетаётган қисмларнинг ўрнига Бухоронинг қизил қўшинларини юборди. Меҳнаткашлар оммаси амирсиз ва унинг сон-саноқсиз амалдорларисиз Совет асосларида тинч ҳаёт кечиришга ўтдилар.

В. И. Лениннинг қолоқ мамлакатларнинг капиталистик тараққиёт йўлини четлаб, социализмга ўтишлари мумкинлиги тўғрисидаги доҳиёна хулосаларига асосан Коммунистик партия Бухоро ХСРга, унинг партия комитетларини ва давлат ҳокимият органларини мустаҳкамлашга, ағдариб ташланган эксплуататорлик синфларининг илгариги ҳукмронлигини тиклашга анча вақтгача уринган контрреволюцион кучларга қарши курашда меҳнаткашлар оммасига ҳар тарафлама иқтисодий ҳарбий-сиёсий ёрдам кўрсатиб келди.

Синфий душманларнинг кирдикорларига қарши революцион кураш ва ўлка экономикасини тиклаш жараёнида Бухоро Халқ Совет Республикасини социалистик республикага айлантириш учун Шарқ тонгининг абадий мусаффо бўлиши учун дастлабки иқтисодий шарт-шароитлар яратилди.

А. МАКАШОВ,
тарих фанлари кандидати.

Р. БОЙМУРОТОВ

Равшан Боймуротов Душанба революцион комитетининг биринчи раиси. У, 1891 йилда Туркманистоннинг Карки районида камбағал-деҳқон оиласида туғилган. Революцион фаолиятини 1914 йилда бошлаган.

Аввал Қизил Армия сафида, кейинчалик Ўзбекистон, Туркманистон, Тожикистон партия ва совет органларида фаолият кўрсатган. Равшан ота ҳозир Душанба шаҳрида яшайди. Муборак ёшига қарамай, ҳамон тетик ва шижоатли.

АЛАНГАЛИ ЙИЛЛАР

Гапни Душанбадан бошлай қолай. Кечагидай эсимда, 1922—1923 йилларда Қизил Армия сафида босмачиларга қарши жанг қилардим. 1922 йилда Файзулла Хўжаев Бухорога келишимни айтибди.

Файзулла Хўжаевнинг даъвати билан мен, Бухоро республикасининг ҳарбий-нозири бўлиб қолдим. Нозир сифатида ёш қизил Бухоро революцион армиясини тузишга ва мустаҳкамлашга киришиб кетдим. Бизнинг жанговар қўшинларимиз Қизил Армия қисмлари билан елкама-елка туриб контрреволюцион кучларни тор-мор этди.

1923 йил августида Бухоро Компартиясининг конференцияси бўлди. Конференция Шарқий Бухорода — Душанба вилояти ва бошқа районларда БКП Марказий Комитетининг ташкилот бюросини тузиш тўғрисида қарор қабул қилди. Шунда мени ҳам тажрибали партия ходимлари қаторида Душанбага юборишди. Биз жанговар отрядлар билан Душанбани босқинчилар қўлидан озод қилдик. У ерда мен Душанба вилоят революцион комитетининг ва революцион трибуналининг раиси қилиб тайинландим.

Душанбада бор-йўғи 42 та кулба бўлиб, ноҳобод қишлоқ эди. Душманлар ҳар бурчакдан ўқ отиб, бизни ўлдирмоқчи бўлишарди. Биз ҳам бўш келмасдик. В. И. Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, коммунистлар сафини кенгайтирардик. Партия ташкилотларини тузиб, мустаҳкамлардик.

Тожикистоннинг ҳозирги обод, кенг пойтахтида социализм байроғи шу тарзда ҳилпираган эди.

ЙЎЛИДАН

ҚУДРАТ

Ўтмишда бўлса менинг қисматим ҳам мингларча тожик аёлларининкидек аянчли бўларди. Мен Душанба атрофидаги қишлоқда туғилиб, ўсдим. Отадан жуда эрта жудо бўлдим. Мушфиқ она қўлида ўн бола қолдик. Бечора она фаррошлик қилиб бизни боққан. Адолатли замон етимлигимизни билдирмай вояга етказди. Онам бизнинг саводли бўлишимизни истаб, ўқитди. Мен ўрта мактабни олтин медаль билан тугатдим. Сўнгра Москвадаги тўқимачилик институтига ўқишга кетдим. Инженер бўлдим.

Ҳозир «Гулистон» фирмасига бошчилик қиляпман. Меҳрибон кишилар, ажойиб мутахассислар ёрдамида фирмамиз республиканинг энг йирик ва илғор корхоналаридан бирига айланди. Шу кунларда биз бахт ҳадя этган В. И. Лениннинг туғилган кунининг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун астойдил меҳнат қилмоқдамиз. Ижодий изланиш, фидокорона меҳнат яхши самара берди. Беш йилликнинг уч йиллик планини декабрь ойининг бошидаёқ ошириб адо этдик. Элимизга 40 миллион 740 минг сўмлик турли хил фасонда чиройли кийим-кечаклар тайёрлаб бердик. Корхонамиз меҳнати Тожикистон Министрлар Совети ва республика енгил саноати министрлигининг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофоти билан шарафланди.

Фирмамиз социалистик Тожикистондаги ривожланган саноатнинг бир фарзандидир. Ниятимиз: ўз чеварлик касбимиз билан коммунизм қурувчиларига юракдан хизмат қилсак, уларни дид билан яхши кийинтириб, кўнгилларини хушнуд қилсак.

Адолат ҚОСИМОВА,
«Гулистон» фирмасининг директори. СССР Олий Советининг депутати.

Душанбани М. В. Фрунзе қўмондонлиги остидаги Қизил Армия қисмлари 1922 йил 14 июлда босмачилардан ва Бухоро амири қолдиқларидан озод қилди. Уша вақтда Душанба қишлоғи 42 та вайрона кулбадан иборат эди. Совет ҳокимияти йилларида у Иттифоқимиздаги энг обод шаҳарлардан бирига айланди. Суратда: Душанбадаги сўлим хиёбонлардан бири.

ИНСОН ТАҚДИРИ

ЛАВҲА

Тақдирни қўл билан яратур одам,
Ғойибдан келажак бахт бир афсона.
Ғафур ҒУЛОМ.

Почтальон келтирган хатдан Холмурод ота қувониб кетди. Мактуб улуғ пойтахт Москвадан, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Василий Степанович Поповдан келган эди. Бундан бир ҳафта илгари пенсиядаги генерал Михаил Степанович Топильскийдан хат олганида ҳам Холмурод ота шундай бўлган эди. Бу номлар унга шунчалар азизу табаррукки...

Ҳозир ҳам ҳаяжондан беихтиёр сал титраган қўллари мовий конвертни авайлаб пайпаслади. Жонажон дўсти қўлларининг меҳр тафтини ҳис этгандай бўлди. Шошиб конвертни очди, ҳафсала билан чиройли ёзилган хатга тез кўз югуртирди. Василий Степанович ўз ҳол-аҳволи, уй-режаларини дўстига маълум қилиб, унинг турмушидаги янгиликлар ҳақида суриштирган.

... Совет ҳокимияти — бу Холмурод отагина эмас, балки бутун меҳнаткаш халқимиз учун оддий сўзлар эмас. Бу сўзларни кўнглидан ўтказганда, бахтли тақдир соҳиби бўлган ҳар бир курашчи — меҳнаткаш беихтиёр: «Ким эдигу, ким бўлдик» дея ўйлайди. Холмурод ота ҳам шу ҳақда ўйлаб кетди. Жанговар, жасур сафдошининг сўзлари босиб ўтилган йўлни унинг хотирида қайта жонлантирди...

Камбағал деҳқон боласи Холмурод 1882 йилда Пархордаги Саёт қишлоғида туғилди. Етти ёшида отасидан, шундан кейин уч йил ўтмасдан онасидан жудо бўлиб. етим қолган Холмурод бошида оғир қисмат тоши синиб, унинг кўзини очди. У жуда ёшлигидан эсини танидн, беармон, беташвиш болалиги билан тез хайрлашди. Саёт қишлоғининг жевачиси (мингбошидан кейинги амалдор) Боймат бой хотинлари устига Холмуроднинг ёшгина опаси Саидбегимга ҳам уйланиб олади. Ушанда энди ўн ёшга тўлган Холмурод бой поччасининг даргоҳида қул сифатида хизмат қилади. Шоир ифодали айтгандай у замонда:

Қовуннинг энг тотлисин ит булғаб кетгани рост,
Қизнинг энг сулувини, пучуқ бўлса ҳам —
Моли бор олиб, дилни дуд чулғаб кетгани рост,
Не гўзаллар вақт етмай топарди барҳам.

Саидбегимнинг қисмати ҳам худди шундай бўлди. Нафс бандасида ор-номус бўлмайди. Бойлик, амал ва яна бошқа сулувларга ҳирс қўйган бой кенжа хотинини оқ пошшо хирожу бож йиғувчиси ҳамда тилмоч (таржимон) Башиловга хушомад билан оширади. Бу асатин амалдор Саидбегим билан ўн тўрт яшар Холмуродни зўрлик билан қон йиғлатди, олис Кўҳикоф юрти — кавказга олиб кетади. Эски нақлда: «ҳар ерни қилма орзу, ҳар жойда бор тош тарозу» дейилгандек, бу юртда ҳам ҳаёт оғир экан. Уша золим бойлару қашшоқ заҳматкашлар, бир томонда тўқлик-шўхлигу бир ёнда жабру ситам... Башилов Боймат бойдан кўра ҳам пихи қайрилган, одамфуруш, уддабурон қулдор, шафқатсиз золим чиқиб қолди.

Холмуроднинг сабр косаси тўлди. У, бу даргоҳда ортиқ қололмасди. Ушанда Холмурод 22 ёшдаги қирчиллаган йигит эди. Унинг дилида қандайдир илиқ, ёқимли туйғулар яшарди, бу туйғулар унга умид ва қанот бағишларди. У, Зина исмли сулув қизни севиб қолади. Унинг кўнглини топади. Севишган икки ёш қалб Туркманистоннинг Чоржўй шаҳрига қочади. Аммо, уларнинг ширин турмуши узоқ давом этмади. Зинанинг тоғаси қидириб келиб уни зўрлаб олиб кетади. Қисмат шамоли қаёққа қувса, шу ёқларда улоқиб, сарсон-саргардонликда юрган Холмурод Улуғ Октябрь социалистик революцияси ҳақидаги хушхабарни Чоржўйда кутиб олди. Шундан сўнг, 1918 йилда Чоржўй портидан кемада Термиз томон жўнади. Кемада туркман революционерлари Ёдгоров, Боймуродов, Остонақулов, Келдибоев, рус революционерларидан Горвановский, Салтановский Копчуклар билан танишди. Улар Холмуроддан қаерга кетаётганлиги, ўй-мақсадлари ҳақида суриштиришди. Холмурод бош чайқаб:

— Қаерга боришим, нима қилишимни ўзим ҳам билмайман, — деб жавоб берди.

— Ундай бўлса бизлар билан қолақол, — дейишди бу меҳрибон кишилар. Ана шулар билан кечган сермазмун дамлар Холмуродга революция мактаби бўлди, шулар уни партия сафига қабул қилишди.

1920 йил кузида Холмурод Худоёров ўз отряди билан Чоржўй дивизияси сафида Бухоро революционерларига ёрдамга келади. Амир Олимхон тахтдан ағдарилгач, командир Кузнецов эскадраси сафида Шарқий Бухорони озод қилишда қатнашади. Шу орада Холмурод Худоёров ҳаётида икки ғоят қувончли воқеа юз беради. У, Бухоро Халқ Республикаси ордени билан тақдирланади, афсонавий саркарда Семён Михайлович Будённий билан учрашади.

... 1923 йил ёзида Сами пошшо лашкари Кўлоб шаҳрини ўраб олади, революционерлар, қизил аскарлар қамалда қолишди. Сами пошшо шаҳарни ёндириб, култепа ва қабристонга айлантиришга ҳозирлик кўраётганда Толбухин дивизияси етиб келиб, босмачиларни тор-мор келтиради. Ана шу жангда Холмурод Худоёров катта мардлик кўрсатади. У жанговар дўстлари Попов, Топильский ва бошқа саркардалар билан улкан жанговар йўлни босиб ўтади. У чегарада бошлиқ бўлиб хизмат қилади. Шундан бери уни элда «Холмурод начальник» деб атайдилар. У халқ хўжалигини тиклашда, колхоз тузишда актив қатнашади, кўп йиллар колхозларга раислик қилади. Холмурод отанинг шундан кейинги тақдири — бахтли совет кишисининг тақдиридир. Бу тақдирни у ўз қўли билан яратди. Ота 1954 йилдан бери шахсий пенсияда. Унинг қўлидан эстафетасини олган ўғли Тошмурод Холмуродов ҳозир Пархор районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозини моҳирона бошқаряпти. Бошқа фарзандлари ҳам муҳим участкаларда жавлон уришяпти. Унинг 24 невараси бор.

Холмурод ота суюнчи мактуб билан ўғли Тошмурод колхозига йўл олди. Дўсти ундан янги йилни қандай кутиб олаётганлигини сўрабди. Бу саволга жавоб бериш осонми? Тожик халқининг фахри — пахта, муносиб фарзандларнинг ажойиб ишлари ҳақида қувончли далиллар билан жавоб ёзмаса бўладими, ахир! Ҳа, ота дўстига ана шулар ҳақида ҳам ёзади, дўстларини невaралари даврасида арча байрамини бирга ўтказишга таклиф қилади.

Маҳмуд ОСТОНОВ.

Саҳифаларни «Совет Ўзбекистони» газетасининг махсус мухбири Расул **РАҲМОНОВ** тайёрлади. Уни тайёрлашда Тожикистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг директори, республика фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, профессор **А. БАҲОВУДДИНОВ**, кекса коммунист, шахсий пенсионер **Обид ИБРОҲИМОВ**, «Совет Тожикистони» газетасининг бўлим мудири **Қ. МАМАЖОНОВ** фаол қатнашдилар.

ҚЎШБУЛОҚ, ҚЎШЧИНОР

Ғаффор МИРЗО,
тожик адиби

ПУБЛИЦИСТИКА

Ойлардан ой, йиллардан йил ўтиб, Осиё марказида, қўшбулоқ лабида бир қўшчинор етилди. Ким билсин, у икки танали бир дарахтмиди, ё бир илдизли икки танамиди; эҳтимол, улар ризқу-рўз ўтказиш учун, ҳаёт-мамот учун курашда ер остида ўзаро чатишиб кетган, ўз барг ва шохларига озуқа топиш ниятида замин қаватларини тобора чуқурроқ тешаборган икки илдиздан унгандир. Шимол ва Жанубдан, Машриқ ва Мағрибдан келган мусофирлар, мусофирпарвар ана шу дарахт остида ҳордиқ чиқаришарди, сеҳрли қўшбулоқ сувидан қониб-қониб ичишарди, бу дарахтнинг неча илдиздан униб чиққанлиги борасида ўзаро баҳслашишарди, аммо бирор хулосага келиб улгурмасдан, унга раҳматлар айтиб, ёдгорлик учун баргидан биттадан юлиб, ўз йўлларида давом этишарди.

Осиёнинг марказида, карвон йўллари устида қад кўтарган, бу дарахт ўзбек ва тожик халқларининг миллий шажароси*).

Кеча ва кундуз сингари, оқу қора асрлар давомида юнону, арабу, турку мўғул шу қўшчинор остидан ўтишарди, шохларини синдиришарди, кесишарди, юлиб кетишарди. Аммо у яна кўкарар, янги шохлар чиқарар ва Осиё марказини безаб турарди.

Тожик ва ўзбек халқлари қўшни эмас, бир масқандаги икки миллат, бир хонадоннинг икки онласи, бир даланинг икки деҳқони эдилар. Шунинг учун ҳам бахтиёрлигу бахтсизлик, яхшилигу ёмонлик келса, иккала халқнинг бошига баравар келарди; олиб келса — икковидан баравар олиб кетар, берса — икковига баравар берарди. Ёмғир ёғса — икковининг ҳам даласини суғорар, дўл қуйса — икковининг экинини тенг хароб қиларди.

Ўтган юз йилликлар давомида Ўрта Осиёда ажнабий босқинчиларга қарши курашда бирор марта ҳам фақат тожик, ё фақат ўзбекнинг ўзигина иштирок этган эмас. Икки миллат — бир кураш, икки миллат — бир орзу, умид, икки миллат — бир ҳаёт, бир дўстлик, бир йўл билан яшарди. Тожик ва ўзбек халқларининг тақдири ана шундай эди.

Бу икки халқнинг дўстлиги қаерда ва қачон вужудга келганлиги, унинг бешигини ким тебратганлигини ҳеч ким билмайди. Аммо биз Жомий ва Навоийни бу дўстлик баркамоллигида кўрамиз. Бу — ҳавою ҳавас, мақсадсиз дўстлик эмас; икки томонлама шахсий манфаат йўлида қурилган дўстлик ҳам эмас. Бу дўстлик — икки буюк мутафаккир, халқларининг икки жанговар фарзанди, икки Прометей дўстлиги эди. Улар халқ хизмати йўлида изтироб чекишга тайёр эдилар.

Навоий Ҳусайн Бойқаро давлатида буюк муҳрдор эди. У сарой ва сарой аҳли томонидан халққа етказиладиган азобу ситамлардан воқиф эди. Бечора меҳнаткаш халқнинг аянчли тақдири, изтиробини бир оз енгиллатиш учун қўлидан келган ҳар бир яхшиликни аямасди. Аммо бу бедодгарлик ва беадолатсизликларга барҳам бериш иложини тополмасди. Бир куни тоқати тоқ бўлиб, устози Жомийга шундай деб ёзди:

Қочонгача сабодек ҳарён
урай ўзимни?
Истагим: сарвим сари бурай
энди юзимни.

Чекай фарёд, бошимдан
тупроқ сочиб этай дод,
Дейин, дарбадарликдан
қутқазинг бу мазлумни.

Жомий ўзининг жавоб хатида Ҳар қандай қийинчилик келса ҳам, сарой машаққатларига тоқат қилиб, имкони борича халқ ва мамлакат осойишталигини таъминлашга ҳаракат қилишни маслаҳат берди:

Бу ишдан ҳеч қўлингни
тортма ногоҳ,
Фақирларга лутф этмоққа
сен шоҳ.
Фароғат хаттини дилдан
ўчиргил,
Ўзингни халқ учун бил одил
паноҳ.

Шундан сўнг, ҳам Навоий, ҳам Жомий ўзбек ва тожик халқларига кўп хизмат қилдилар; шундан сўнг, ҳамиша тожик ва ўзбеклар бир-бирининг санъати шинавандаси, назмларининг хонанда ва мунаққиди бўлиб қолдилар. Тожик рақкосалари ўзбекча ўйинга тушишар, ўзбек шоирлари тожикча шеър битишарди. Уларнинг бастакорлари эса, у ё бу оҳангнинг қайси жойи тожикча-ю, қайси жойи ўзбекча эканлигини билишолмасди. Ниҳоят, бундай тарихий узвий боғланиш бизларни фақат урфу одат ва фикрлаш жиҳатидангина эмас, ташқи қиёфа томондан ҳам жуда ўхшатиб юборди.

Тожикистонда ўзбек адабиёти ва санъати кунларида тожик шоири Боқи Раҳимзода бу яқинликни шундай баён этган эди:

Ўзга барча элатни фарқ
қилиш осон,
Лекин биз бир-бирга яқинмиз
чунон,
Кўрганлар ўртага ташлайди
савол:
Сен — ўзбекми, тожикми,
айтгил, қадрдон.

Дўстлик шундай ҳиссиётдирки, у, замонга боғлиқ эмас, дейишади. Шундай бўлишига карамай, тожик ва ўзбек халқларининг бу дўстлиги Улуғ Октябрь социалистик революцияси — меҳнаткаш халқ давлат ва ҳокимият эгаси бўлганга қадар ўтган даврда фақат шериклик, бир-бировининг ғаму кулфатига ҳамдардлик, бахтсизлигида бир-бирига шафқат ҳиссиётидан иборат эди.

Ғоратгар ҳужум қиларди: тожик ва ўзбеклар душманга қарши курашда ўз дўстликларини синашарди. Бошга кулфат тушарди: тожик ва ўзбеклар яна шу дўстликни унга қарши қўйишарди.

Сўнг, бир мард дунёга келди. Унинг қалби бўлажак революция учқуни, олам халқларининг озодлик ва мустақиллик учун кураш ҳисси билан тўла эди. Унинг савдоларга тўла бошида янги ҳаёт қуриш режалари қават-қават тайёр бўлиб борарди. Дунёнинг турли миллатларини коммунизмга олиб борадиган барча йўллар унинг кўзига кўриниб турарди. Бу мард В. И. Ленин эди. Доҳий бир қўлини тожик халқи елкасига, иккинчисини ўзбек халқи елкасига қўйиб, янги ҳаёт йўлини кўрсатди. Бахту-саодат, шодлик ва бунёдкорликда қарор топган янги дўстлик бошланиб кетди. Бу дўстлик қуввати бахтсизликларни енгиш учун эмас, Октябрь берган туҳфаларни кўпайтириш ва мустаҳкамлаш, ўзимиз соҳиб бўлган бахту-саодатнинг равнақи учун хизмат қилмоқда.

Уша, Осиё марказидаги қўшчинор атрофини ўраб олган табиий ва тарихий харобалар, қатра сувга зор дашту биёбонларга жон кирди. Тожик ва ўзбек диёрига баҳор — ижтимоий баҳор келди.

Асрлар давомида оламнинг барча ноз-неъматларини яратиб келган, лекин ўзи гадо бўлган меҳнат энди омон топди. Тожик ва ўзбек халқлари бир отанинг фарзандлари каби ёнма-ён туриб, ўз ватанларида социализм қурдилар. Социализм Ильич чироғи сифатида ҳар бир хонадонга, колхоз ва мактаб сифатида ҳар бир қишлоққа, завод, фабрика, театр, университет сифатида ҳар бир шаҳарга кириб келди.

Тожик ва ўзбекларнинг маданий ҳаёти қадимдан бирбирига боғлиқ. Ўзбек артистлари Душанбада Тошкент томошабинларидан фарқ қилмайдиган мухлислар топа оладилар. Тожик артистлари Тошкентда ўзларини иккинчи бир ўз хонадонларида юргандек ҳис этадилар.

Ўзбек қизи, ширинкалом шоира Зулфия тожик халқининг машҳур фарзанди, тинчлик йўлида толмас курашчи М. Турсунзода билан биргаликда ўз халқлари шон-шуҳрати овозасини Шарқ мамлакатларига етказадилар; ёнма-ён туриб совет халқи бахти учун курашадилар. Ўзбек қизи қалб хазинасидаги сўз гавҳарларини териб, тожик халқига бўлган меҳр-муҳаббатини ифода этади. Тожик халқининг жаҳонгашта фарзанди Мирзо Турсунзода ўзбек қизига сараланган сатрларини бағишлайди:

Ўзбек қизи, гапимни эшит,
Бошқалар ҳам тинглаcин,
тинчит.
Эшит, гапим беҳуда эмас.
Қалбим саси осуда эмас.
Шавқинг илҳом бахш этар
дилга,
Улканг сари бошлайди йўлга.

Дўстлик! Табиат инсон қалбида уйғотган ва социалистик жамият меҳрибон мураббий сингари тарбиялаб вояга етказган бу муқаддас ҳиссиёт ҳар бир ўзбек ва тожикка жуда яқин. Бизнинг назаримизга нурафшон бўлиб кўринган ҳар бир кун шу дўстлик шарофатидан. Оғзимизда мазаси қолган ҳар бурда нон шу дўстлик шарофатидан. Дўстлик бизни бахтиёр этди. Бу дўстлик улуғ мамлакатимиз халқларини ягона қудратли оилага уюштирди. Бу дўстлик бизни дунё халқлари билан биродар қилди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати дўстликка халал берадиган ҳар бир тўсиқни ўртадан кўтариб ташлашди. Дўстлик бахту саодат булоғи бўлди. Яхши ният билан ана шу булоқ ҳузурига келган ҳар бир киши тожик ва ўзбек халқлари янглиғ оға-ини бўлишади. Совет халқлари дўстлигига шон-шарафлар!

*) Дарахтнинг тана, шох ва шохчалари каби тузилган схемани эсланг. Бундай схема кўпинча, бир отадан тарқалган авлод, наслу насаб, уруғ-аймоқ ҳақида тузилади.

ХАЛҚ ДИЛИДАН

Халқ дили — замонларининг ҳақ манзарасидир. Кўлоб аҳолисининг қалб индоси — қўйидаги икки шеър, Тожикистон халқининг икки тузум, икки даврдаги ҳаётининг тошойнасидир.

Шеърларда номи аталган жой — Кўлоб битта район маъносида эмас, балки Босею Пархор, Москваю Данғара районлари, бутун Кўҳистон — Тожикистон, олис қишлоқлар, тоғлик манзиллару яйловларни ўз ичига олади. Мана шу жойларда юрганингизда тожик деҳқонларининг ялаю хиргойиларида, ишчаю қурувчиларнинг куйларида, чўпонларнинг най-наволарида меҳнаткаш халқнинг орзу-туйғуларини эшитасиз.

ҒАМ ВИЛОЯТИ

Кўлоб ғариб, шу биёбон Кўлоб ғариб,
Бемормизу, бошлар узра йўқдир табиб.
Йўқ ота-она, хешу бирон ғамхўр йўқ,
Бегонага на парво, ўлса қайларда ғариб.

Сендан берироқда туради севгили ёр,
Ҳов дарчасидан чиқди ўшал барно Гулнор,
Сўрдим: «Гўзалим, сен, не учун пажмурдасан!»
Ул деди: «Ғарибманки, маломат бисёр...».

Кел, кетайлик бу ғам вилоятидан,
Биз кўрганни, ҳатто кўрмасин душман.
Унутишга жафони онт ичайлик,
Бизга ватан бўлсин — ҳақиқий чаман.

Юлдузлари ҳам Ойи билandур бул кеч,
Эй шўр пешонам, сенга фалак бермади тинч.
Ёр зулфи агар бўлмаса юмшоқ болиш,
Тош болишнинг роҳатини кўзлама ҳеч.

Юз вой, дариғ ёш умримиз қилди хазон,
Яхши ҳаёт орзуси ёндирди чунон.
Карвон каби кўп тентирадик йўлларда,
Бегона юрт бўлди биза қабристон.

КУЛГАН ТОЛЕ

Ленин отамиз дардимиз барҳам қилди,
Эрк нурини руҳимизга малҳам қилди.
Раҳмат отамизга, зўр кароматларига,
Ғамгин дилимизни шоду кўклам қилди.

Ешларимиз беармону саодатли бу дам,
Таълим олишар, қалбларида йўқ сира ғам.
Кўпроқ ўқингиз, ким ўқимас жоҳил эрур,
Ҳамдамингиз эрса китоб, сиз хуррам.

Эй қизгина, мен далангда деҳқон бўлайин,
Сен бригадир ишда сенга жон бўлайин,
Иш бошида турсанг, шу етар ошиқ учун,
Шавқингга тўлиб, сенга ғазалхон бўлайин.

Бошингда нафис, Москванинг рўмоли,
Кўрган сени дер: «Кулган унинг иқболи».
Кўнглинг олайин, деб шошаман сен сари, ёр,
Билсанг, бу замон ҳар кима кулган толе.

ТОҒЛАР УСТИДА НУҚРА

М. МАҲМАДАЛИЕВ,
Восе районидаги Ленин номли колхоз раиси, СССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

Колхозимиз республиканинг жанубида, Кўлоб водийсининг қоқ ўртасида, Қизилсув дарёси ёқасида жойлашган. Ўтмишда бу ерлар тўқайзор бўлган. Ҳозир 45 минг гектарга яқин унумдор экинзорларимиз бор. Энг кичик ва камқувват қишлоқ хўжалик артелларидан ташкил топган гигант хўжалигимиз эндиликда бутун Восе районида тайёрланаётган пахтанинг учдан бир қисмини етиштириб бераётир.

Артелимиз машиналар, электр қуввати билан яхши таъминланган. Ҳозир ҳар жиҳатдан юксалган хўжалигимиз — қишлоқ хўжалигини социалистик асосда қайта қуриш юзасидан партиямиз сиёсатининг тўғрилигини, доҳий васиятларининг рўёбга чиққанлигини кўрсатади.

Қарийб 45 минг гектарни эгаллаб турган артелимиз ерларининг 3470 гектари пахта, 3387 гектари донли экинлар билан банд этилган. Катта майдонларда хашаки экинлар етиштирилмоқда, боғлар ва токзорлар парвариш қилинмоқда. Хўжалигимиз дарё бўйларидаги ерларни ўзлаштириб, баланд тоғли массивларга ҳам ўта бошлади. Лекин бунда катта қийинчиликларга ҳам дуч келинди. Бундай тадбирларни амалга ошириш учун даставвал сув билан таъминлаш проблемасини ҳал этиш керак эди. Катта сув омбори қурила бошланди. Ҳозирги вақтда бу омборга 20 миллион кубометр сув тўпланган. Бу ердан сув ариқлар орқали далаларга оқиб боради.

Шуни айтиб ўтиш керакки, сўнгги ўн уч йил бадалида хўжалик пахтанинг ялпи ҳосилини икки баравардан зиёдроқ оширди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришдан олинадиган даромадларни 3,6 миллион сўмга кўпайтирди. Колхоз бултур биргина пахтанинг ўзидан 4 миллион 962 минг сўм даромад олди. Умумий даромад эса 6 миллион 307 минг сўмни ташкил этди.

Колхоз кейинги йилларда анча ўсди ва энергетика билан янада кўпроқ шайлантирилди, маданий-маиший ва ишлаб чиқариш қурилиши соҳасида кўпгина ишлар қилди. Ана шу эҳтиёжларга фақат 1968 йилнинг ўзида 2 миллион 9 минг сўм пул ажратилди. Ишлаб чиқаришда эришган муваффақиятлари учун, Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги муносабати билан колхоз 1967 йилда КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг юбилей Эсдалик байроғи билан мукофотланди.

Сўнгги вақтларда колхоз қишлоқларининг маданий қиёфаси анча ўзгарди. Қишлоқларимизде икки маданият уйи, 8 клуб ва кутубхона, 6 та ўрта, битта саккиз йиллик мактаб-интернат, чорвачилик фермаларида бешта бошланғич мактаб, икки қаватли ҳаммом, туғруқхона мавжуд. Ҳар бир қишлоқ ва участкада савдо магазинлари ишлаб турибди. Колхоз театри вужудга келтирилган бўлиб, унинг ихтиёрига кўп ўринли автобус ажратилган. Ҳаваскор артистлар ўз колхозчиларига хизмат кўрсатишдан ташқари бошқа колхозларга ҳам бориб концертлар қўйиб беришади.

Колхозимиз ўзининг ажойиб кишилари билан шуҳрат қозонган. Бу ерда Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари — далачилик бригадасининг бошлиғи, пахта териш комбайнининг ҳайдовчиси Гавҳар Пиракова қишлоқ Совети раисининг ўринбосари Зилол Раҳмонова, болалар яслисининг мудири Сайли Ражабова ва бошқалар етишиб чиқди.

Партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети қарорларидан руҳланган пахтакорларимиз пахта йиғим-терими кампаниясини муваффақиятли тугалладилар. Давлатга 13 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» сотилди. Бу эса ҳар гектар ерга ўрта ҳисобда 38,4 центнердан тўғри келади. Беш йиллик бадалида белгиланган пландагига нисбатан 8 минг тонна кўпроқ пахта етиштирилади. Чорва моллар сони ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш анча кўпайтирилади. 1969—1970 йилларда 800 бош қорамолга мўлжалланган 4 та молхона, 950 сигирга мўлжалланган 6 та бостирма қурилади, 20 километр масофадаги йўлга асфальт ётқизилади, колхозчилар учун 270 та уч хоналик типовой уй, фермаларда иккита клуб, 160 ўринли болалар яслилари ва шу кабилар қурилади. Ишлаб чиқариш бинолари қуришга ва маданий-маиший эҳтиёжларга келгуси икки йилда бир миллион 584 минг сўм сарфлаш назарда тутилмоқда.

Деҳқонларимиз ва чорвадорларимиз доҳиймиз васиятларини бажара бориб, КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг қарорларига амал қилган ҳолда далачилик ва чорвачилик маданиятини янада баланд кўтарадилар, ўз хўжалиги ҳамма тармоқларининг рентабелли бўлишига эришадилар. Биз ўз кишиларимизнинг моддий фаровонлигини муттасил ошириб борамиз. Колхозимиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини янги меҳнат зафарлари билан кутиб олади.

НАВОИЙ АСАРЛАРИ АРГЕНТИНАДА

Алишер Навоийнинг номи бундан бир неча йилгина муқаддам ҳам Аргентинада мутлақо маълум эмас эди. Ҳатто, Шарқ ва Осиё маданиятини ўрганиш ва ёйиш билан шуғулланувчи Аргентина филологлари ва шарқшунослари ҳам Урта Осиёнинг бу улкан шоири ҳақида тасаввурга эга эмас эдилар.

Алишер Навоий туғилган кунининг 525 йиллиги муносабати билан ўтган йили шоирнинг шеърлар тўплами нашр этилди. Бу тўплам Совет Иттифоқи адабиётини ўрганиш адабий тўгараклари аъзоларининг, шунингдек, шарқ санъати ихлосмандларининг ташаббуси билан чиқарилди. Китобда шоирнинг ҳаёти ва ижодиёти ҳақида ахборот берилган, қисқартирилган тарзда унинг беш достони босилган. Китоб безакларини аргентиналик шоир ва рассом Освальдо Сванасчини ишлаган. Маҳаллий танқидчилар Аргентинада шу вақтгача номаълум бўлган авторнинг китобини қизиқиш билан кутиб олдилар.

Аргентина — Совет маданият институти ўтган йил охирида ўтказган совет китоблари кўргазмасида, Алишер Навоий шеър ва достонларининг СССРда чиқарилган ажойиб нашрлари, рус тилида унинг асарлари библиографияси ва Совет Иттифоқида 1948 йилда суратга олинган «Алишер Навоий» фильмидан фотосуратлар намойиш қилинди.

И. ГОЛУБЕВ, (ТАСС).

Турли мамлакатларда

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИ МАМЛАКАТЛАРИ ҲАРБИЙ ВАКИЛЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

БЕРЛИН, 13 февраль. (ТАСС). Кейинги кунларда Германия Демократик Республикасида Варшава Шартномаси мамлакатлари бирлашган қуролли кучлари бош қўмондони Совет Иттифоқи Маршали И. И. Якубовский раҳбарлигида Варшава Шартномаси мамлакатлари қуролли кучлари вакиллари учрашганлиги маълум бўлиб қолди. Учрашувда Болгария халқ армиясидан — бош штаб бошлиғи генерал-полковник А. Г. Семерджиев, Венгрия халқ армиясидан — мудофаа министрининг ўринбосари генерал-майор И. Олах, Германия Демократик Республикаси миллий халқ армиясидан — миллий мудофаа министрининг ўринбосари генерал-лейтенант З. Вайс, поляк қўшинидан — миллий мудофаа министрининг ўринбосари дивизия генерали Т. Тучапский, Руминия Социалистик Республикаси қуролли кучларидан — қуролли кучлар министрининг биринчи ўринбосари бош штаб бошлиғи генерал-полковник И. Георге, СССР Қуролли Кучларидан — қуруқликдаги қўшинлар бош қўмондонининг ўринбосари армия генерали П. Н. Лашченко, Чехословакия халқ армиясидан — миллий мудофаа министрининг ўринбосари генерал-лейтенат А. Муха қатнашдилар.

Учрашув Варшава Шартномаси мамлакатлари қуролли кучларининг қардошларча жанговар дўстлиги ва ўзаро ҳамкорлиги руҳида ўтди.

Германия Демократик Республикасининг миллий мудофаа министри армия генерали Г. Гофман учрашув қатнашчилари шарафига қабул маросими ўтказди.

БОЛГАРИЯ — ЧЕХОСЛОВАКИЯ ҲАМКОРЛИГИ

СОФИЯ, 13 февраль. (ТАСС). Бу ерда Болгария фан ва техника тараққиёти давлат комитети делегацияси билан Чехословакия техника ва капитал қурилиш комитети делегацияси ўртасида музокаралар олиб борилди.

Болгария Телеграф агентлиги хабар беради: музокаралар вақтида ҳар иккала комитет ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантиришга тааллуқли бир қанча ҳужжатлар қабул қилинди. Биргаликда илмий тадқиқотлар ўтказиш, бир-бирларига илмий ходимлар ва мутахассисларни, илмий-техника ахбороти ва ҳужжатларни юбориб туриш кўзда тутилади.

ФРАНЦИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ПАРИЖ, 13 февраль. (ТАСС). Бугун Париж яқинидаги Витри шаҳарчасида Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми иш бошлади.

Пленум сенатни ислоҳ қилиш ва мамлакатнинг маъмурий бўлинишини ўзгартириш хусусида ўтказиладиган референдумга алоқадор масалаларни муҳокама қилади. Шу мавзуда Франция Компартияси сиёсий бюросининг аъзоси Этьен Фажон доклад қилди.

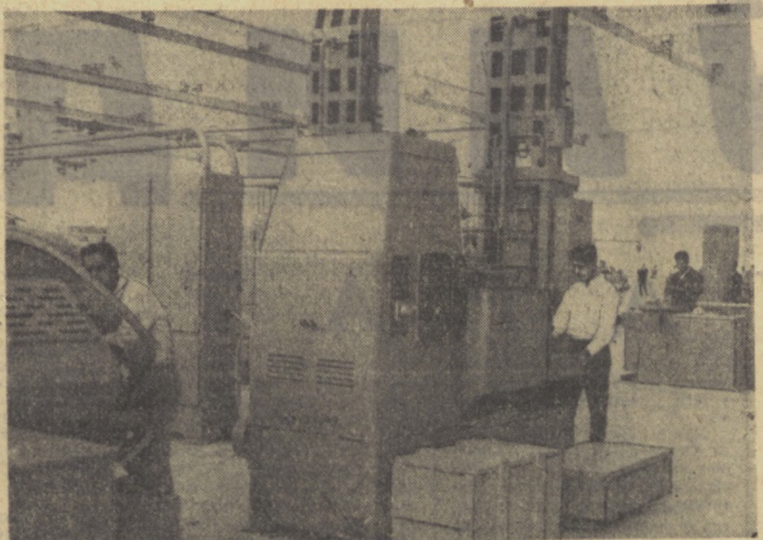

ПОКИСТОН. Карачи яқинида йирик «Покистон машин тул фэктори» станоксозлик заводи ишга туширилди. Корхона СССР ва бошқа мамлакатлар ёрдамида қурилиб, техникавий жиҳозлар билан таъминланди. Суратда: Егорьев заводидан келтирилган «Комсомолец» совет чарх станогини ўрнатиш пайти. В. Вавилов фотоси. ТАСС фотохроникаси.

СОЦИАЛИЗМ ОДИМЛАРИ

«КИТОБХОН МИЛЛАТ»

БУДАПЕШТ. Венгрия меҳнаткашлари ўзларини «китобхон миллат» деб атайдилар. Қуйидаги рақамлар буни яққол исбот қилади: 10 миллион аҳолиси бўлган бу мамлакатда ўтган йили жами 48 миллион нусхада 4588 китоб нашр этилди. Бир йил ичида нашр этилаётган китоблар сони урушдан аввалги даврдагига нисбатан икки баравар, уларнинг тиражи эса беш баравардан зиёд кўпайди. Ҳозирги вақтда мамлакатнинг ҳамма қисмида китоб топиш мумкин. Республикада давлат ва кооперативларга қарашли 380 китоб магазини бор.

«ТУ-134» ЯРМАРКА ХИЗМАТИДА

БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасининг «Интерфлюг» авиакомпанияси бу йил Лейпциг — Вена — Лейпциг ва Лейпциг — Копенгаген халқаро линияларида совет лайнери «ТУ-134»дан биринчи марта фойдаланади. Бу линиялар кўклам фаслида Лейпцигда очиладиган ярмарка қатнашчилари ва меҳмонларига хизмат кўрсатади.

Ярмарка қатнашчилари биринчи марта бундан 50 йил муқаддам, 1919 йилда самолётда Лейпцигга келтирилган эди. (ТАСС).

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

Жанубий Вьетнамдан Озодлик матбуоти агентлигининг хабар беришича, Халқ Озодлик қуролли кучларининг Жанубий Вьетнам шимолий қисмида ҳаракат қилаётган отрядлари шу йилнинг январь ойида душманнинг 5500 солдатини, шу жумладан, салкам 2 минг америкаликни сафдан чиқарганлар. Бундан ташқари улар душманнинг 53 самолёт ва вертолётини, 120 дан ортиқ ҳарбий машинасини яксон қилганлар ва 8 кўприкни портлатиб юборганлар.

СУРИЯ ОСМОНИДА ИҒВОГАРЛИК

ДАМАШҚ. Сурия ҳарбий қўмондонлиги вакилининг маълум қилишича, 12 февралда Исроилнинг «Сароб» типидаги тўртта қирувчи самолёти Сурия осмонига бостириб кириб, ўт очишни тўхтатиш чизиғи яқинида Суриянинг машқ қилаётган икки самолётига ҳужум қилганлар. Бошланиб кетган ҳаво жангида Исроил қирувчи самолётлари Суриянинг бир самолётини уриб туширишди. Самолёт учувчиси қутулиб қолди.

ХАВФЛИ ВИЗИТЛАР

ТОКИО. Японияннинг Иокосуко портида сув ва ҳавонинг радийактивлиги кўтарилганлиги қайд қилинди. 10 февралда Американинг «Хэддок» атом сув ости кемаси 12 кунлик визит билан шу портга кирганидан кейин тез орада шу кема турган жойдан сал нарида сувнинг радийактивлиги одатдаги даражага нисбатан кўтарилганлиги аниқланди. Япония илмий техника бошқармасининг махсус группаси «Хэддок» сув ости кемаси турган жойдан 500 метр нарида ҳавонинг радийактивлиги одатдагидан 3,5-4 баравар кўтарилиб кетганлигини қайд этди.

Япон халқи АҚШ атом сув ости кемаларининг япон портларига келиши тўхтатилишини, мамлакат территориясидан Американинг барча ҳарбий базалари йўқотилишини ва Япония — Америка «хавфсизлик шартномаси» тугатилишини қатъий талаб қилмоқда.

Я. ГОВОННИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛАГОС. Нигерия ҳарбий ҳукумати Ожукву сепаратчилари мамлакатни бўлиб юборишдан воз кечадиган бўлсалар, уларга қарши уруш ҳаракатларини тўхтатишга тайёр эканлигини яна бир бор тасдиқлади. Нигерия ҳарбий ҳукуматининг бошлиғи генерал-майор Якубу Говон шундай қилинадиган бўлса, Нигерия федерал қўшинларининг ўт очишини тўхтатиш тўғрисида дарҳол буйруқ берилади, деди. Я. Говон мамлакатда бошланган граждалар урушининг бутун масъулияти сепаратчи режим бошлиғи Ожукву зиммасига тушади деб таъкидлади. (ТАСС).

3265-самолёт уриб туширилди

ХАНОЙ, 13 февраль. (ТАСС). Вьетнам Халқ Армиясининг зенитчилари 12 февралда Американинг Намҳа вилояти устида Вьетнам Демократик Республикаси осмонига бостириб кирган учувчисиз разведкачи самолётини уриб туширдилар.

Вьетнам Информация агентлигининг хабар беришича, Вьетнам Демократик Республикаси осмонида уриб туширилган Америка самолётларининг сони 3265 тага етди.

СССР ЧЕМПИОНИДАН УЗИБ...

Қаттиқ совуқ ҳам спортчиларнинг мусобақа ўтказиб туришларига халақит бермаётир. Латвиянинг пойтахти Рига шаҳрида енгил атлетикачиларнинг 1969 йил мавсуми «Тўрт манеж мусобақаси» номи билан очилди.

Эркаклар ўртасида баландликка сакраш бўйича ўтказилган мусобақада тошкентлик спортчи Герман Кутянин 215 сантиметр баландликка сакради. Бу — СССР чемпиони В. Скворцов рекордидан 7 сантиметр баланддир.

Ж. ҒУЛОМОВ.

ИРОҚ. Бағдод бозори сон-саноқсиз тор кўчалари-ю, турли-туман дўконлари билан «шаҳар ичра шаҳар»дир. У ўзининг Шарққа хос ранг-баранглиги билан хорижийларни лол қолдиради. Бу ерда игнадан тайёр кийимгача, оддий мис буюмдан тортиб қимматбаҳо безакларгача бўлган «ҳар нарса» сотилади. ЦАФ — ТАСС фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

ҚИММАТЛИ ХАТО

ЯҚИНДА АҚШдаги кимошди савдо бозорида битта почта маркаси 35 минг долларга сотилди. Бор-йўғи битта бўлган бу марка 1869 йилда Америкада чиқарилган. Америкада марка жуда қиммат экан, деб ўйламанг. Бу марканинг алоҳида бир хусусияти бор. Унда Колумб типография ишчиларининг айби билан тескари — оёғи осмонга қилиб печатланган. У марка печать қилинган пайтида бракка чиқарилиб, ташлаб қўйилган эди. Ана шу хато бу кунга келиб жуда қиммат баҳоланди.

ҲАВОДАГИ «ЖАНГ»

СТАРОСЕЛИДАГИ совхоз ўрмончиси Николай Дрогалев дўсти билан овдан қайтиб келаётган эди. Боқчасарой ёнидаги Эски Дюбра мақбараси олдида Николай тўхтаб, осмонга тикилиб қолди. Уч юз метрлар баландликда катта бир қуш чакалакзор томон учиб борарди. Қуш бир текисда учмасдан эгри-бугри ҳаракат қиларди. Демак у ғанимини қувиб боряпти. Қуш пастлаб, чакалакзорга қўнди. Орадан бир минут ўтар-ўтмас яна ҳавога кўтарилди. Қанотларини патирлатиб учди-да, сўнг ерга қулаб тушди. Урмончилар қуш йиқилиб тушган жойга бордилар. Чакалакзордаги ўтлар устида катта бир укки қанотларини ёзиб ётарди. Унинг остида эса ўрмон сассиқ кўзани ётган экан. Укки кўзанини кўтариб кетаётганида у рақибининг чангалидан қутилиш учун унинг томоғини кемирган экан. Қушнинг бўйнидан қон оқиб турарди. Ҳаво «жанги»да қуш ҳам, кўзан ҳам ҳалок бўлган.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Қорақалпоғистон АССР, Бухоронинг шимолий районларида ёғингарчилик бўлмайди. Шимолий ғарб томондан секундига 5—10 метр тезликда шамол эсади. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоронинг шимолий районлари ва Сирдарё областларида 13-18, бошқа жойларда 8-13, жанубда 0-5 даража атрофида совуқ бўлади.

Тошкентда қор ёғади. Шимоли-ғарб томондан секундига 5-10 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 16-18, кундузи 8-13 даража совуқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Фарғона область театри артистларининг концерти. 9.30 — Ялла концерти. 10.10 — «Гулшан» радиожурнали. 11.15 — Э. Салихов. Бир қисмли симфония. 11.35 — Қўшиқлар кетидан қўшиқлар. 12.15 — Концерт (талабларга мувофиқ). 13.30 — Севги тароналари (русча). 15.10 — «Правда» газетасининг обзори. 15.20 — «Фан ва турмуш» радиожурнали. 15.40 — Концерт. 16.10 — Микрофон олдида эстрада усталари (концерт). 17.20 — Уйғур куйларидан концерт. 17.50 — «Янгича маиший хизмат курашчилари». 18.00 — Қирғизистон ССР халқ артисти Т. Ҳасанова куйлайди. 18.40 — Спорт. 19.20 — Ўзбек куйларидан концерт. 20.00 — «Ленинномa» программаси. 20.30 — Концерт. 21.00 — «Қардош Коммунистик партиялар ҳаётидан». 21.10 — Завқий лирикаси. 22.20 — «Шанба оқшоми» (концерт). 23.10 — «Тинглаб дам оламиз» (концерт).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 10.00 — Шанба, ноуштадан сўнг. 10.40 — Спорт. 11.10 — Совет композиторларининг қўшиқлари (рус тилида).

12.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — Кўрсатишлар программаси. 17.00 — Телеянгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 17.10 — Қувноқ минутлар. 17.40 — Кинофильм. 18.00 — Истиқбол эгалари (тележурнал). 18.40 — Олхоно мамлакатининг санъати (ҳужжатли фильм). 19.00 — Телеянгиликлар. 19.15 — Ўзбекистон радиоси ва телевидениеси уйғур ансамблининг концерти. 19.55 — Кўрсатишлар программаси.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

15.00 — дан Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — «Шанба, ноуштадан сўнг (такрорий эшиттириш). 20.40 — В. И. Ленин ҳаёти ва фаолияти саҳифалари. Ленин «Кураш союзи»нинг — ташкилотчиси. 20.55 — Концерт. 21.30 Альба Регия (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Душанба телестудиясининг кўрсатишлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 15/II да Пиковая дама, 16/II да Этик кийган мушук (кундузи), Спартак (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/II да Алишер Навоий, 16/II да Парвона.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/II да Фарғона тонг отгунча, 16/II да Фарғона тонг отгунча (кундузи), Ёшликда берган кўнгил (кечқурун).

КИНО

15, 16 ФЕВРАЛДА

Ака-ука Карамазовлар (1-2 сериялар) — «ЧАЙКА» (кундуз соат 2, 5 ва кеч 8 да), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 яримда).

Қатъий сир тутилган премьералар — «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА» НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат — 7.45 минутда ва 9 яримда).

Катта маневрлар — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Марися ва Наполеон — «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (кундуз соат 1. 4.40 минутда ва кеч 8 да).

Осмон учинчи қаватдан бошланади — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Асосий далил — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 11, кундуз 12.45, 2.30 минут ва 4 да).

«ВОСТОКГИПРОГАЗ» ИНСТИТУТИНИНГ ТОШКЕНТДАГИ КОМПЛЕКС ЛОЙИҲАЛАШ БЎЛИМИГА

Планчи, катта бухгалтер, ҳисобчи-кассир, инженер ва техниклар: қурувчилар, сантехниклар, электрчилар, алоқачилар, сметачилар; топографлар, шофёрлар

КЕРАК

Иш ҳақи-биринчи категория бўйича тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-21, Қоратош кўчаси, 38 «А» — уй.

Телефон 4-36-21.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қошидаги Чет эл туризми бўйича Бошқарма коллективи бошқарма бошлиғи А. А. Аҳмедовга укаси

Зиём АҲМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон телевидениесининг ҳафталик программаси ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

17 ФЕВРАЛЬ
ДУШАНБА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси. 18.00 — Жангларда чиниққан авлод.

Рус тилида: 18.25 — Телеянгиликлар. 18.40 — Совет Армияси жангчилари учун эшиттириш. 19.10 — Ўзбек адабиёти саҳифалари. Ойбек. 19.40 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 19.45 — Телеянгиликлар. 20.00 — Ватан солдатлари (Телефильмнинг биринчи серияси). 21.00 — Ҳамза мукофоти лауреатлари. Н. Сафаров.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
12.55 дан — Москва кўрсатади.
УЧИНЧИ ПРОГРАММА
18.00 дан — Душанба кўрсатади.

18 ФЕВРАЛЬ
СЕШАНБА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Қуёш қаерда ухлайди (Эртак). 18.10 — Телеянгиликлар. 18.25 — Сайловдан — сайловгача. 18.45 — Совет киноси усталари. Т. Самойлова. 20.05 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.10 — Телеянгиликлар. 20.25 — Ўн минут музика. 20.35 — Пропагандист (Тележурнал). 21.10 — Ватан солдатлари (Иккинчи серия). 22.10 — Қардош республикалар композиторлари. Я. Сабзанов.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
19.55 дан — Москва кўрсатади.
УЧИНЧИ ПРОГРАММА
17.00 дан — Олмаота кўрсатади.
20.00 дан — Фрунзе кўрсатади.

19 ФЕВРАЛЬ
ЧОРШАНБА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Телеянгиликлар. 18.10 — Ленинград радио ва телевидениеси болалар хорининг концерти.

Ўзбек тилида: 18.45 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Концерт. 19.40 — Телеянгиликлар.

19.50 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Музикали минутлар (Болалар учун). 18.30 — Гвинеядаги учрашувлар (Ҳужжатли фильм). 19.25 — Музикали эшиттириш.

Ўзбек тилида: 20.00 — Ленинча меҳнат вахтасида. 20.20 — Концерт. 21.00 — Кўзларда мовий осмон акси... (Ҳужжатли фильм). 21.20 — Махсус топшириқ (Бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 20.00 — Вестерплатте (Бадиий фильм). 21.35 — Телефильм. 22.10 — Ҳазил қўшиқ ва рақслар.

20 ФЕВРАЛЬ
ПАЙШАНБА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Қувноқ симлар (Қўғирчоқ фильм). 18.15 — Телеянгиликлар. 18.30 — А. П. Чехов. Тўй (Бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 19.30 — С. Юдаков. Майсаранинг иши (Навоий номидаги Давлат Академик опера ва балет Катта театридан олиб кўрсатилади). 22.00 — Ватан солдатлари (учинчи серия).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
18.00 дан — Душанба кўрсатади.
20.00 дан — Москва кўрсатади.
УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Қўшнилар (Қўғирчоқ фильм).

Рус тилида: 20.30 — Ю. Гуляев куйлайди. 21.00 — Қалб буюрса (Бадиий фильм). 22.30 — Улуғ Ватан уруши қўшиқлари.

21 ФЕВРАЛЬ
ЖУМА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Қуён ва қудуқ (Мультфильм). 18.10 — «Старшеклассник» программаси. 18.50 — Телеянгиликлар. 19.05 — Концерт. 20.00 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.05 — Телеянгиликлар. 20.20 — Ватан солдатлари (Тўртинчи серия). 21.20 — Ўзбекистон харитасида янги район. 21.40 — Сўнгги пушаймон (Бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
12.55 дан — Москва кўрсатади.
УЧИНЧИ ПРОГРАММА
17.00 дан — Олмаота кўрсатади.
20.00 дан — Фрунзе кўрсатади.

22 ФЕВРАЛЬ
ШАНБА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 10.00 — Солдат қўшиқлари (Концерт). 10.30 — Инсон тақдири (Бадиий фильм).

12.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 17.00 — Фунтик ва бодринглар (Мультфильм). 17.20 — Телеянгиликлар.

Ўзбек тилида. 17.30 — Концерт (Болалар учун). 18.05 — Яшил уй (Телефильм). 18.25 — Қалб чорлайди. (Дам олиш программаси). 19.05 — Телеянгиликлар.

19.20 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
15.00 дан — Москва кўрсатади.
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 19.20 — Рус флотининг бешиги (Ҳужжатли фильм).

19.30 — Шарқ халқлари куйларидан концерт. 20.10 — 240 миллион хўрандага (ҳужжатли фильм). 21.00 — Она қиссаси (Бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
18.15 дан — Душанба кўрсатади.

23 ФЕВРАЛЬ
ЯКШАНБА
БУГУН — СОВЕТ АРМИЯСИ ВА ҲАРБИЙ-ДЕНГИЗ ФЛОТИ КУНИ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 10.00 — Олдинда борувчи (Болалар учун). 10.30 — Мультфильм. 10.40 — Бургутча (Бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 11.55 — Телевизион театр. Васянинг жасорати (Болалар учун). 12.25 — Чапаев (Бадиий фильм). 14.00 — Олов қалбли кишилар. 15.00 — Москва кўрсатади. Совет Армияси ва Ҳарбий — Денгиз Флоти кунига бағишланган Бутуниттифоқ репортажи.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 17.00 — Опаси Алёнушка ва укаси Иванушка (Мультфильм). 17.10 — Ахборот информацион программа.

Ўзбек тилида: 17.40 — Қанотли солдатлар (Телефильм). 18.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан (Ҳужжатли фильм). 19.00 — Ахборот информацион программа.

Рус тилида: 19.30 — Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти кунига бағишланган эшиттириш ва СССР Мудофаа министрлиги оркестрининг концерти.

Ўзбек тилида: 22.00 — Ялла ва рақслар.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
12.00 дан — Москва кўрсатади.
УЧИНЧИ ПРОГРАММА
19.45 дан — Фрунзе кўрсатади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — В36543 Редактор ўринбосарлари — В37314, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216 Халқаро ҳаёт — В37804 Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалиги — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221 Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347 Оммавий ишлар ва хатлар — В38879, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон — 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 22—82, Наманган 21—88, Нукус 42—72, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ Б. — 39. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 02658.